

ያኑሲ ማደ'ም ዳኪንቴ ጳውሎስ ሮሜ ዓጮ' ዓሶም ዳኬ ኪኢቶ' ዓይያ ካሮ'

ያኑሲ ማደ'ም ዳኪንቴ ጳውሎስ ሓያ ኪኢቶ' ሮሜ ዓሶም ፃኣፔሢ' ሮሜ ዓጮ'ይዳ ዓኣ ሺኢጲያ ማኣሮ ዓሶ ዛጋኒ ዒ ማሌሢሮ ዒያታ ዒዛ ገኢጊ ካፓንዳጉዲኬ። ጳውሎስኮ ማሊያ ሮሜይዳ ዓኣ ኪሪሰቶስ ጉሙርቂ ዔኬዘንሢና ዳካ" ዎዴ ዴዒ ማዴሰካፓ ዔያታ ዒዛ ማኣዴ"ም ዒሰፔኔ ዓጮ" ዴንዳኒኬ፤ ኪሪሰቶስ ጉሙርቂ ዔኪያ ዛሎ" ዒ ዔሬ ባኮና ሓሣ ዔያታ ዎይቲ ናንጋንዳቴያ ናንጋንዳ ጎይያ ፓይዲ ፓይዲ ፃኣፔኔ፤ ጳውሎስ ዔያቶ ኪኢታኒ ማሌ ባካ ቢያ ሃኖ' ኪኢቶ'ይዳ ዓኣኔ።

ጳውሎስ ሮሜይዳ ዓኣ ኪሪሰቶስ ጉሙርቂ ዔኬዘንሢም ሳራሢ ሳራሢያና ሃሣ ዔያቶም ዒ ሺኢቃያ ማዒያዎ ዔርዘሢሢኮ ገንፃ ዒዛ ኪኢቶ'ኮ ዓኣፓ ማዔ ባካ፡- «ያኑሲ ዓሲ ዒሎ" ማሂ ዛጋሢ ኪሪሰቶስ ጉሙርቂቶ ሌሊ ማዔሢ ዬይ ኮዢ ሃይሶ ቃኣላ" ኬኤዛኔ፤ ዓይጎሮ ጌዔቴ ያኑሲ ጉሙርቂ ዓሲ ያኑሲ' ዒሎ" ማሂ ዛጋኔ፤ ናንጊያ ዴንቃንዳኔ» (1፡17) ጋዓ ማሊያ ማዔሢ ዒ ዳዎኔ።

ዬካፓ ሓሣ ጳውሎስ ዬኖ ማሊያሎ ዳልገሺ ፃኣፓ ዓይሁዴ ዓሶ ማዔቴያ ማዒባኣ ዓሳ ቢያ ጎሜና ዓኣያ ማዔሢሮ ያኑሲና ዎላ" ቡካንዳያ ኮይሳኔ፤ ዓሲ ያኑሲና ዎላ" ቡካኒ ዳንዳዓሢያ ዬሱሰ ኪሪሰቶስ ጉሙርቂ ዔኪሢና ሌሊኬ፤ ዬኖ ያኑሲና ዎላ" ገኢጊ ቡኪንቶኮ ዓኣፓ ሜሌ" ዓኪ ናንጊ ዴንቂሢ ማዔሢ ዒዚ ዳልገና ኬኤዛኔ። ዒዚ ኬኤዛያ ኪሪሰቶስ ጉሙርቂ ዔኬ ዓሲ ያኑሲና ዎላ" ኮሺ ናንጋንዳኔ፤ ዬይ ዓሢ ያኑሲ ዓያኖ ዛሎ"ና ጎሜና ሃይቢናኮ ዎልቆ ዴማ"ፓ ባሺ ኬሰኬኔ፤ ጌዒ ዓይ. 5-8 ሄላ"ንዳኣና ጳውሎስ' ያኑሲ ዎጎኮ ማሊያና ኪሪሰቶስ ጉሙርቂ ዔኬ ዓሶ ናንጎይዳ ማደ ዓያኖ ጌኤዢናኮ ማሊያ ዓይጎታቴያ ዔርዘኔ፤ ዬካፓ ሃሣ ጳውሎስ፡- «ያኑሲ' ዓሲም ማላ ማሊያ ጋራ ዓይሁድና ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሶና ዎላ" ዎይቲ ፔቴ" ማዓኒ ዳንዳዓይ?» ጋዓ ዓሶኮ ያኔጪያ ማሃኒ ሚርጌ ኮዓኔ።

ሃሣ ዓይሁድ ዓሳ ዬሱስ ጉሙርቂ ዔኩዎፖ ዓቲፃ ያኑሲ ማሊሢ ማዒያ ዒ ኬኤዛኔ፤ ዓይጎሮ ጌዔቴ ዬያ ጎይያና ዓሲ ቢያ ዬሱሰ ኪሪሰቶስ ዛሎ"ና ያኑሲ ጉሪ ዒንጌ ዳቂንቶና ዳቃኒ ዳንዳዓንዳጉዲኬ ጋዓኔ፤ ማዔቶዎ ዓይሁድ ዓሳ ዬሱስ ጉሙርቂ

ዔካንዳ ዋዴ ሙካንዳሢ ጳውሎስ ጉሙርቃኔ፤ ጋፒንፃ ጳውሎስ ኬኤዛያ ኪሪስቶስ ጉሙርቂ ዔኪ ዋይቲ ናንጎንዶቲያ፣ ባሼ ሃሣ ኪሪስቶስ ጉሙርቃ ዓሳ ዋላ" ናሹሞና ናንጋንዳጉዲ ኬኤዛኔ፤ ዩያይዳ ዒ ቃሳ"ያ ያኦሲም ማዲሢ ዛላንታ ኪሪስቶስ ጉሙርቃ ዓሳ ፔ ዓጮ"ሞ ጊንሣ ዋለማአ ዔያታ ማዲኒ ኮይሳ ባኮ ሃሣ ያኦሲ ዋሳ ዔያታ ማዲ ዋድ"ና ዔያቶም ያኦጪሢ ማዒ ሂርጊሻ ባኮ ዛሎ" ፓይዲ ፓይዲ ዒ ኬኤዛኔ።

ማፃኣፔላ ዲማ ዲማ ዓርቂ ባኮ

- 1 ዓይያ ካሮ"ንታ ኬኤዚንታኒያ ማለንቲ ባኮ 1፡1-17
- 2 ዓሲ ቢያም ዳቂንታ ኮይሳሢ 1፡18—3፡20
- 3 ያኦሲ ዓሲ ዳቂሻ ጎይያ 3፡21—4፡25
- 4 ኪሪስቶስ ዛሎ"ና ጴዳ ዓኪ ናንጊ 5፡1—8፡39
- 5 ያኦሲኮ ዒሰራዔኤሌ ዓሰም ዓኣ ማሊያ 9፡1—11፡36
- 6 ኪሪስቶስ ጉሙርቃ ዓሲ ናንጋ ጎይሢ 12፡1—15፡13
- 7 ጋፒንሢ ማሊሢና ሳራሥሢ 15፡14—16፡27

1 ዩሱስ ኪሪስቶስም ማዲያ ማዔ፣ ያኦሲ ማዲ"ም ዔኤሊ"ንቲ፣ ኮኸ ሓይሶ ቃኣሎ" ኬኤዛኒ ዶኦሪንቲ፣ ጳውሎስይዳፓ ዳኪንቲ ኪኢታ፤

2 ሃይ ኮኸ ሓይሶ ቃኣላ" ያኦሲ ፔ ማሊያ ኬኤዛ ዓሶ ዛሎ"ና ጌኤኸ ማፃኣፕይዳ ቤርታዲ ዒንጌ ሃጊ ማዓንዳ ዋዘ" ቃኣሎ"ኬ።

3 ኮኸ ሃይሳ" ያኦሲ ናዓሢ ዓሲ ማዒ፣ ዳውቴ ዜርያይዳፓ ሸይንቲሢ ኬኤዛያኬ። 4 ዩያጉዲ ሓሣ ጎዳ ዩሱስ ኪሪስቶስ ጌኤኸ ዓያኖ ዛሎ"ና ዴኤፕ ዋለቁና ሓይባ"ፓ ዔቂያና ያኦሲ ናይ ማዔሢ ኬኤዛኔ።

5 ዒዛ ዛሎ"ና ያኦሲ ማዲ"ም ዳኪንቲያ ኦና ማሃኒ ዳንዳዒሳ ያኦሲኮ ኮሹሞ ዒንጊያ ኦ ዴንቄኔ፤ ዩያሮ ዒዛ ዛሎ"ና ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ ቢያ ኪሪስቶስ ጉሙርቃንዳጉዲና ዒዛም ዓይሢንታንዳጉዲ ኦ ማሃኔ። 6 ዒንሢያ ዩሱስ ኪሪስቶስሮ ማዓንዳጉዲ ያኦሲ ዔኤሌ" ዓሶ ባኣካ"ኬ።

7 ዩያሮ ሮሜ ዓጮ"ይዳ ናንጋያ፤ ሃሣ ያኦሲ ዒንሢ ናሽኪ፣ ዒዛ ዓሲ ማዓንዳጉዲ ዔኤሌ"ዘንሢም ቢያ፡-

ኦ ዓዳሢ ያኦሲና ጎዳ ዩሱስ ኪሪስቶስናኮ ሚጪንቲያና ኮሹሞና ዒንሢም ማዖም።

ጋላታ ሺኢጲሢ

8 ዒንሢኮ ያኦሲ ጉሙርቂያ ሓይሳ ዓጮ" ቢያይዳ ዋይዚንቲሢሮ ቢያፓ ቤርታሲ ዩሱስ ኪሪስቶስ ዛሎ"ና ዒንሢ ቢያሢ ዛሎ"ሮ ታ ያኣዛሢ ታኣኒ ጋላታኔ። 9 ቢያ ኬሊ" ታ ሺኢቃ ዋድ"ና ዒንሢ

ዛሎ" ዋሎ"ዋያ ማዲያኮ ዒዛ ናኣዚ" ዛሎ" ኮዡ ሓይሶ ቃኣሎ" ኬኤዚ ኬኤዚ ጉቤ ዒናፓ ታ ዒዛም ማዳ ያኣዛሚ ታኣኮ ማርካኬ።
 10 ያኣሲ ጌዔቱ ጋፒንፃ ሓሢ ዒንሢ ኮራ ታ ሙካንዳ ጎይሢ ዒ ጊኢጊሻንዳጉዲ ቢያ ኬሊ" ታ ሺኢቃኔ። 11 ዓይጎር ጌዔቱ ዒንሢ ያኣሲ ጉሙርቁያና ደዳንዳጉዲ ማሃ ዓያኖ ዒንጊያ ታ ዒንሢም ኬኤዛኒ ኮዒሢር ታ ዒንሢ ዛጋኒ ኮሺ" ማላኔ። 12 ዬያ ታ ጋዒሢ ታኣኒ ዒንሢ ጉሙርቁያ ዛሎ"ና ዒንሢያ ታ ጉሙርቁያ ዛሎ"ና ዋሊ ኑ ደዲሻኒ ኮዒኬ።

13 ታ ዒሸንሦ! ታ ሚሸንሦ! ሜሌ" ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሶ ታ ዔርዚ ሚርጌ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቃ ዓሲ ዴንቄኔ፤ ዬያጉዲ ሃሃ ዒንሢ ባኣኮ"ይዳኣ ታ ዔርዚ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቃ ዓሲ ዴንቃኒ ማሌኔ፤ ጋዒንቱ ዒንሢ ባንሢ ሙካኒ ሚርጌና ታ ማሌም ሓኖ" ሄላ"ንዳኣና ታኣም ጊኢጊባኣሢ ዒንሢ ዔራንዳጉዲ ታ ኮዒኔ።
 14 ጊሪኮ ዓጮ" ናንጎና ሙኤጮና ዔራ ዓሶና ዔራዋ ዓሶናም። ጨንጮ ዓሶና ቦኣዘ ዓሶናም ኮዡ ሓይሶ ዔርዘንዳያ ታና ኮይሳኔ።
 15 ዬያሮቤ ዒንሢ፣ ሮሜይዳ ናንጋዘንሢም ኮዡ ሓይሶ ኬኤዛኒ ታ ኮዒሢ።

ኮዡ ሓይሶ ቃኣሎ" ዋልቆ

16 ታኣኒ ኮዡ ሓይሶ ቃኣሎ" ኬኤዛኒ ቦርሲንቱዋሴ፤ ዓይጎር ጌዔቶ ኮዡ ሓይሶ ቃኣላ" ቤርታዲ ዓይሁዴ ዓሶ፣ ሄሊ"ሳየ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሶ፤ ጌይፃ፡- ጉሙርቃ ዓሶ ቢያ ዳቁሻኒ ዳንዳዓ ያኣሲ ዋልቄኬ። 17 ዬይ ኮዡ ሃይሶ ቃኣላ" ያኣሲ' ዓሲ ዒሎ" ማሃ ዛጋሢ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቁቶ ሌሊ ማዒሢ ኬኤዛኔ፤ ዓይጎር ጌዔቱ፡- «ያኣሲ ጉሙርቃ ዓሲ ያኣሲ' ዒሎ" ማሃ ዛጋኔ፤ ናንጊያ ዴንቃንዳኔ» ጌይንቲ ፃኣፒንቱኔ።

ዓሲኮ ፑርቱዋ

18 ዓሳ ፔኤኮ ፑርቱዋና ጎኑም ፔጋዲ ዔርቱዋጉዲ ማሃኔ፤ ዬያሮ ዔያቶኮ ጎምና ፑርቱዋና ዛሎ"ሮ ያኣሲኮ ጎሪ'ንታ ጫሪንጫፓ ዔያቶይዳ ሙካንዳኔ። 19 ያኣሲ ዔያቶ ሜቶና ጎራ"ሢ' ያኣሲ ዛሎ" ዔያታ ዔራራ ኮይሳ ባኮ ዒ ዔያቶ ፔኤሮ ዔርዜም ዔያታ ዔራራታሢርኬ። 20 ዓጮ" ማዡንቱሢዳፓ ዓርቃየ ዓሲም ጴዲዋ፣ ያኣሲ ባካ፤ ጌይፃ፡- ናንጊና ናንጋ ዒዛኮ ዋልቆና ያኣሲ-ሞና ዒ ማገፔ ባኮይዳ ፔጋዲ ጴዴኔ፤ ዬያሮ ዬኖ ዓሶጉዲ ዔራየ ፑርቲሳዘንሢ ቶላ"ኒ ጌሰታንዳ ባኣዚ" ባኣሴ። 21 ዓይጎር ጌዔቱ ዔያታ ያኣሲ ዔራያታየ ዒዛም ኮይሳ ቦንቾና ጋላታና ዒንጊባኣሴ፤ ዬያሮ ዔያታ

1:13 ዳኪ. ማድ" 19፡21። 1:16 ማር. 8፡38። 1:17 ዒምባ. 2፡4።

ፔኤኮ ማሊያና ፓሁቀ ዓሲ ማዕኔ፤ ሐሣ ጳቂሁቀያ ማዕ ዲና" ዔያቶኮ ባይቄኔ፤ 22 ዔያታ «ኑ ጨንጫ ዓሲኬ» ጋዓኔ፤ ታንቴ ዔያታ ዔኤያኬ። 23 ናንጊና ናንጋ ያኦዛሢ ካኣሽኪያ ሃሺ" ለኣሚንታያና ባይቃያ ማዕ፥ ዓሲንታ ካፒንታ ቆልሞንታ ሳዓይዳ ዳዲና ሃንታ ባኮ ማሊሲ ማኮና ካኣሽኮ ባኣዚ" ዔያታ ካኣሽኪሢ ዓርቄ።

24 ዬያሮ ያኦሲ፡ ቦርሲሳ ባኣዚ" ዔያታ ማዳንዳጉዲ ዲኢሳ ፑርታ ባኣዚ" ኩሜ ዔያቶ ማሊያ ዔያታ ኩንሣንዳጉዲ ዔያቶ ሃሺ"ኔ። 25 ዬይ ያዲ ማዕሢ ያኦሲኮ ጎኑሞ ሉኡዙሞና ዔያታ ለኣሜሢሮ፡ ማኸሢ ዓኣንቴ ማኸንቴ ባኮ ዔያታ ካኣሽኪ፥ ዬያ ባኮም ማዳሢሮኬ፤ ያኦሲ ጋዓንቴ ናንጊና ጋላቲንቴያኬ።

26 ዓሳ ዬያ ማዳሢሮ ያኦሲ' ዓሶ ኮይሱሞ ቦርሲሳ ሱኡኬም ዓኣሢ ዓንጌኔ፤ ዔያቶኮ ለኣላታዎ ዔርቴ ጎይዎጉዲቱሞንቴ ዳሞቤባኣ ጎይሢ ለኣለና ለሃኔ። 27 ዬያጉዲ ሃሃ ዓቲንቃ ለኣሎና ለሃያ ሃሺ"፥ ዎላ" ለሃኒ ኮዒሢና ዓቲንቃ ዓቲንቆና ዎላ" ቦርሲሳ ባኣዚ" ማዳኔ፤ ዬያሮ ዔያቶኮ ዳቢንቶ ዛሎ"ና ዔያቶም ኮይሳ ሜቶ" ፔጊዳ ዔያታ ዔኪ ዬዓንዳኔ።

28 ዓሳ ያኦሲ ዔራኒ ኮዒባኣሢሮ ቦርሲሳ ባኣዚ" ማዳንዳጉዲ ያኦሲ ፓሁቀ ማሊሢም ዓኣሢ ዔያቶ ዓንጌኔ። 29 ዬያሮ ጌኔ ማዳ፡ ፑርቱሞ፥ ዲኡዲሞ፥ ኮሜ ዓርቂሢ፥ ቂኢሩሞ፥ ዓሲ ዎዲሢ፥ ዑራ፥ ጌሺሢ፥ ፑርታ ማሊሢ ዔያቶይዳ ኩሜኔ፤ 30 ዬያጉዲ ሃሃ ዔያታ ደንካያ፥ ዓሲ ሱንሢ ባይዛያ፥ ያኦሲ ዒፃያ፥ ዓሲ ቦሃያ፥ ያቶርቃያ፥ ሄርሺንታያ፥ ፑርታ ባኣዚ" ማዳንዳ ጎይሢ ኮዓያ፥ ሾዔ ዓሶም ዓይሢንቴሞያ፥ 31 ጳቂሁቀያ፥ ጌሰቲ ቱኮ"ና ጌኤዞ ካፑሞያ፥ ናሹሞ ባኣያ፥ ሚጨንቲሢያ ባኣ ዓሲኬ። 32 «ዬንሢ ማዳዘንሢም ቢያ ሃይቢ ኮይሳኔ» ጋዓ ያኦሲኮ ዎጎ ዔራያታዎ ዬያ ቢያ ዔያታ ማዳኔ፤ ማዳ" ሌሊቱሞንቴ ዬያጉዲ ማዳ ዓሶሞ ዔያታ ማዳንዳጉዲ ደዲሻኔ።

2

ያኦሲ ዎጋ ዎጌ

1 ሜሌ" ዓሲ ዑሰካ ኮይሱሞ ጎይሢ ዎጋሦ! ኔ ቶኦኪና ኔ ኬኤዚ ቶላ"ንዳ ጎይሢ ኔኤኮ ባኣሢ ዔራ፤ ዎይቲ ጌዔቴ ኔኤኒ ዓሶይዳ ዎጋያታዎ ዬይ ኔ ዎጋ ዓሢ ማዳማ ኔ ማዳኔ፤ ዬያሮ ሜሌ"ሢ ዑፃ ኔ ዎጋ ዎዶ"ና ኔ ቶኦካ" ኔ ዎጋኔ። 2 ዬያ ማዳ" ማዳ ዓሶ ዑያይዳ

1:21 ዓፕ. 4፥17-18። 1:23 ለሚ. ዎማ 4፥16-18። 2:1 ማቲ. 7፥1፤ ሉቃ. 6፥37።

የእሴት ሌሎችም ከይሳ ዋጌ ዋጋንዳህ ኑ ዓራኔ፤ 3 ሃይ ዓህ ኔ! ይያይዱ ማዳ ዓሶ 0-9 ኔ ዋጋያታዎ፣ ዓያታ ማዳ ባኮ ኔ ማዳያታቱ የእሴት ዋጋጥ ኔ ቶላ"ንዳያ ኔኤም ማላ? 4 ሐህ የእሴት ኮሹሞና ጊቢ" ዳንዳዒያናኮ ሚርጊያ ኔ ቦሃ? የእሴት ኔኤም ኮሹሞና ማሌህ' ኔና ጎሞይዳገ ፔ ባንህ ማሃኒታህ ኔ ዓራዋዓዳ? 5 ዓካሪ ኔኤኒ ጎሞ ቡኡያ ዒያያ ማዔህረ የእሴት ጎሪ"ንቶና ሂሎ" ዋጎና ፔጋዳ ዋድ"ና ሜታ ኔ ጊዳ" ሃቺሞ ዲባንዳጉዲ ኔ ማሃኔ። 6 ዓይጎር ጌዔቴ የእሴ ፔቴ" ፔቴ"ህም ፔኤኮ ማድ"ጉዳያ ዒጎጎንዳኔ። 7 ኮሺ ማድ ደዲ ማዲ ጋላታና ቦንቸና ሐህ ባይቁዋ ናንጊያ ኮባዘንህም ናንጊና ጋፑዋ ናንጊ የእሴት ዒጎጎንዳኔ። 8 ጋንጎቴ ፔኤም ማዓ ባአዚ" ኮዓያ፣ ሃህ ጎኑሞ ሃሺ" ፑርታ ማዳዘንህዳ የእሴገ ፑርታ ዋጌና ጎሪ"ንቲና ሙካንዳኔ። 9 ፑርታ ማዳ ዓይጎ ዓሲዳ ማዎም ሜቶና ዋአዮና ሄላ"ንዳኔ፤ ዩይያ፡- ቤርታዲ ዓይሁዴ ዓሶይዳ ዩካገ ዓይሁዴ ማዒባአ ዓሶይዳ ማዓንዳኔ። 10 ጋንጎቴ ዓይሁዴ ዓሲ ማዔቴያ ዓይሁዴ ማዒባአያታዎ ኮሺ ባአዚ" ማዳ ዓሲም ቢያ ጋላታና ቦንቸና ሃህ ኮሹሞዋ ዒጎጎንጎታንዳኔ። 11 ዋይቲ ጌዔቴ የእሴት ዓሲ ዲማሱዋሴ።

12 ሙሴ ዔርዘ ዋጎ ዓራዋያታቱያ ጎሜ ማዳ ዓሳ ቢያ ዓያታ ማዳ ፑርቶ ማድ" ዘሎ"ና ባይቃንዳኔ፤ ዩያ ዋጎ ዓራያታዎ ጎሜ ማዳህ ዩያ ዋጎ ጎይያና ኮይሳ ሜቶ ዔካንዳኔ። 13 ዓይጎር ጌዔቴ የእሴት ቤርቲዳ ሂሎ" ማዓዘንህ ዋጎ ካገዘንህኔ፤ ዋይዘያ ካፑዋዘንህቲዋሴ። 14 ሙሴ ዔርዘ ዋጎ ዓራዋ ዓይሁዴ ማዒባአ ዓሳ ዓያቶኮ ናንጎ ዋጋ" ዓይህ ባኮ ማዳኔ፤ ዩያር ሙሴ ዔርዘ ዋጎ ዓያታ ዓራዋቲያ ዓያቶኮ ናንጎ ዋጌ ዓአህረ ዓያታ ማዳንዶ ባኮ ዓዔራኔ። 15 ሐህ ዓያቶኮ ዒና" ዓያቶም ማርካዳኔ፤ ዋይቲ ጌዔቴ ዓያቶኮ ዒና" ፔቴ" ፔቴ"ና ዓያታ ማዳ ባካ ፑርታ ማዒያ፣ ፔቴ" ፔቴ"ና ሃህ ኮሺ ማዒያ ዓያቶም ዔርዘኔ፤ ዩያይዲ ዓያታ ማዳህረ ሙሴ ዔርዘ ዋጋ ዓይህ ባካ ቢያ ዓያቶኮ ዒና" ማገገንቲ ዓአህህ ዔርታኔ። 16 ዩይ ያዲ ማዓንዳህ' ሃህ ታአኒ ከገ' ሃይሶ ቃአሎ" ዘሎ"ና ከኤዚ፣ ዔርዘህ ጎይያ ዓሳ ማዳ ዓአሺንቴ ባኮይዳ ዩሱሰ ከሪሰቶሴ ዘሎ"ና የእሴት ዋጋ ከሎ"ናኬ።

ዓይሁዳ ዓሶና ሙሴ ዔርዘ ዋጎና ዘላ

17 ሐይሾ ኔኤኒ ኔና፡- «ታአኒ ዓይሁዴ ዓሲኬ» ጌዒ ሙሴ ዔርዘ ዋጎ ጉሙርቃያ ሃህ፡- «ታ የእሴት ዓሲኬ» ጌዒ ኔ ሄርሺንታኔ። 18 ኔኤኒ

2:6 ዓይኑ. 62፣12፤ ኮአኪ. 24፣12። 2:11 ላሚ. ዋማ 10፣17።

ጾኑሲ ማሊያ ዔራያ፡ ሙሴ ዔርዘ ዋጋ" ጋዓሢያ ዔራሢሮ ኮሺ ማደ ኔ ዔራኔ። 19 ኔኤኒ ሃሣ፡- «ዓኣፖ ባይቁ ዓሶ ታ ዔኪ ዓኣዳያ፡ ዲሞይዳ ዓኣ ዓሶኮዋ ታ ፖሲኬ» ኔ ኔና ጋዓኔ። 20 ዬያጉዲ ሃሣ ኔ፡- «ዔሪባኣ ዓሶ ታ ዔርዘያኬ፤ ናኣቶ" ታ ዔርዘያኬ» ጋዓኔ፤ ጊንሣ ሃሣ፡- «ዋጎንታ ዋጎኮ ጎኑሞ ሚርጌና ታ ዔራያኬ» ኔ ጋዓኔ። 21 ዓካሪ ማሊ" ዓሶ ኔ ዔርዘያ ማዓዖ፡ ኔና ኔ ዔርዘቱዋዓዳ? «ውኡቁፖቴ» ኔ ጋዓኔ፤ ጋዓንቴ ኔ ኔኤሮ ዉዉኡቃኔ፤ 22 ጊንሣ «ዓኒ ሃሣ ማቾ ማዒባኣያና ላሂፖቴ» ኔ ጋዓኔ፤ ጋዓንቴ ዬያ ኔ ማማዳኔ፤ ማሊ" ካኣሽኮ ባኮ ኔ ሻሻኣከጎታኔ፤ ጋዓንቴ ዬያ ካኣኩ ማኣራ ዓኣ ባኮ ዔያቶኮ ኔ ቡቡራኔ። 23 ኔኤኒ ጾኑሲ ዋጎና ሄርሺንታኔ፤ ጋዓንቴ ዬያ ዋጎ ኔ ካፖ ሃሺ"ያና ጾኑሲ ኔ ቶኦቻኔ። 24 ዬይ ያዲ ማዔሢ፡- «ዒንሢ፡ ዓይሁዶ ዓሶ ዛሎ"ና ጾኑሲኮ ሱንፃ ዓይሁዶ ማዒባኣ ዓሶና ጫሽከንታኔ» ጌይንቴ ፃኣፒንቴ ጎይፆናኬ።

25 ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁፆ ካኣሺ ኔኤም ማዓሢ ዋጎ ኔ ኩንሢቶኬ፤ ዋጎ ኔ ካፑዋያ ማዔቶ ጋዓንቴ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁፆ ካኣኩ ጉሪ ማዓንዳኔ። 26 ዬያሮ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁንቴባኣ ዓይሁዶቱዋ ዓሢ ዋጎ ዓይሢያ ኩንሢያ ማዔቶ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቆ ካኣኩ ኩንሢያ ማዐ-ዋዓዳ? 27 ኔኤኒ ኔኤኮ ዋጌ ዓኣያ፡ ሃሣ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁንቶ ካኣኩ ኩንሢያ ማዓዖ፡ ዋጎ ኔ ካፒባኣያ ማዔቲ ዓሽኮ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁባኣያታዎ ዋጎ ኩንሢ ዓይሁዶ ማዒባኣ ዓሢ ኔ ጊዳ" ዋጋንዳኔ። 28 ዬያሮ ሱንፃ ሌሊ ዓይሁዶ ማዔ ዓሲ' ጎኔ ዓይሁዶ ዓሲ ማዐ-ዋሴ፤ ዬያጉዲ ሃሣ ጴዳ ዓሽኮ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁፆ ሌሊ ጎኑሞ ቲቁንቴ ካኣሺቱዋሴ። 29 ጎኔ ዓይሁዶ ዓሲ' ዒኖ ጋራፓ ዓይሁዶ ዓሲ ማዒ ጴዳቶኬ፤ ጎኔ ዓቲንቴ ቤርቲ ቲቁሢ ካኣሺ፡- ጾኑሲ ዓያናፓ ማዔ ዒኔ ቲቁንቴ ካኣሺ ማዓንዳኣፓዓቲም ሙሴ ዔርዘ ዋጎይዳ ፃኣፒንቴ ጎይፆጉዲ ዓሽኮ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁንቶ ካኣኩቱዋሴ። ዬያይዳ ዓሲ ጋላታ ዴንቃንዳሢ ጾኑሲዳፓ ማዓንዳኣፓዓቲም ዓሲዳፓቱዋሴ።

3

ዓይሁዶ ዓሶኮ ዳቢንቶ

1 ዓካሪ ዓይሁዶ ዓሳ ዓይሁዶ ማዒባኣ ዓሶይዳፓ ባሻሢ ዓይጎናዳይ? ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁፆ ካኣኩ ዓይጎ ማኣዳ"ይ? 2 ዓይሁዶ ዓሲ ማዒፆ ጎኔና ሚርጌ ጎይሢና ባሻያኬ፤ ዬይያ፡- ጾኑሲ ፔኤኮ ቃኣሎ" ዓይሁዶ ዓሶም ጉሙርቁ ዒንጌሢሮኬ።

2:24 ዒሲ. 52፥5።   2:29 ላሚ. ዋማ 30፥6።

3 ዓይሁድኮ ፔቴ" ፔቴ" ዓሳ ጉሙርቁንቱዋያ ማዒ ጴጴዳ፡- ዔያቶኮ ጉሙርቁንቱዋያ ማዒ ያኦሲ ጉሙርቁንቱዋያ ማሃ? 4 ፔቴ"ታዖ ማሁዋሴ!

«ኔ ጌሰታ ጌኤዛና ጎኔ ዓሲ ማዒ ኔና ሞኦታህ ኔ ለህጎዳኔ»

ጌይንቲ ያኦፒንቲህጉዲ ዓሲ ቢያ ሉኡቃያ ማዔቲያ ያኦሲ ጎኔ ጌሰታያኬ።

5 ጋዓንቲ ኦኡኮ ጎማ ያኦሲ ዓሉ"ሞ ፔጋሲ ዳዋያ ማዔቲ፣ ኦ ዋዚ ጋዓንዳይ? ያኦሲ ኦ ጎሞሮ ኦና ሜቶይዳ ዓጌቶ ፒዜ ዒ ዋጋያቱዋሴ ጌይህዳ? ዬያ ታ ዓሲ ማለህ ጎይህ ጋዓኔ። 6 «ያኦሲ ፒዜ ዋጋያቱዋሴ» ጋዓኒ ፔቴ"ታዖ ዳንዳዒንቲዋሴ፤ ያዲ ማዔቶ ያኦሲ ዓጮ"ይዳ ሃጊ ዋዲ" ዋጋንዳይ?

7 ጋዓንቲ ታኦኮ ሉኡዚ ዓሲ ማዒ ያኦሲኮ ጎኡሞ ፔጋሲ ቦንቾ ዴኤፑሞዋ ዳዑዋያ ማዔቶ ዓካሪ ታኦኒ ሉኡዚ ዓሲ ማዒ ዋጊንታህ ዓይጌንዴሮዳይ? 8 ፔቴ" ፔቴ" ዓሳ፡- «ኮሺ ባኦዚ" ኦ ዴንቃኒ ፑርታ ባኦዚ" ኦ ማዶሞ» ጌዒ ጌዒ ታኦኒ ዔርዘያ ማለሲ ታና ደንካኔ፤ ዬያሮ ዔያቶ ዑፃ ዋጊንታንዳ ዴኤፃ ዋጋ ፒዜኬ።

ዓሲ ቢያ ጎሜና ማዒፃ

9 ዬያይዴቴ ኦኡኒ፣ ዓይሁድ ዓሳ ዓይሁድ ማዒባኦ ዓሰይዳፓ ባሻኔ ጌይህዳ? ፔቴ"ታዖ ያዲቱዋሴ! ዓይሁድ ዓሰ ማዔቲያ ዓይሁዴ ማዒባኦ ዓሳ ሐህ ዓሲ ቢያ ጎሜና ማዔህ ቤርታዲ ታ ኬኤዜኔ። 10 ጌኤዦ ማፃኦጎይዳ፡-

«ፔቴ"ታዖ ዓሉ" ዓሲ ባኦሴ፤

11 ዒኔና ጳቂህ ዓሲያ ባኦሴ፤

ዒናፓ ያኦሲ ኮዓ ዓሲ ፔቴ"ታዖ ባኦሴ።

12 ቢያህ ጎኡሞ ጎይፃፓ ዳቢ ዣኦሌኔ፤

ፔቴ"ታዖ ኮሺ ማዶ ማዳ ዓሲ ባኦሴ።

13 ዓሲ ባይዛ፣ ፑርታ ጌኤሲ ጌሰታኒ

ዳንጋ ዔያቶኮ ጉሪ ዲኡፒ ዔቴጉዲኬ፤

ዳንጋ ዔያቶኮ ጌሻያኬ፤

ጌኤዛ ዔያቶኮ ሾኦሺ ዳዓህጉዲኬ፤

14 ዳንጋ ዔያቶኮ ፑርታ ጋዳማ ሌሊ ጋዳንቃያኬ።

15 ዔያታ ዓሲ ዋዳኒ ሩራያኬ፤

16 ዔያታ ዳንዳ ቤዞ ቢያይዳ ባይሲንታና ሜቶናኮ ካራኬ።

3:4 ዓይኡ. 51፡4። 3:12 ዓይኡ. 14፡1-3፤ 53፡1-3። 3:13 ዓይኡ. 5፡9፤ 140፡3። 3:14 ዓይኡ. 10፡7።

17 ዎዲ" ኮሺ ናንጎንድቲያ ዔያታ ዔሩዋያኩ።
 18 ፔቲ"ታዎ ያኦሲ ዔያታ ዒጊጩዋሴ» ጌይንቲ ያኦፒንቲ።
 19 ዎጎኮ ዓይሢያ ኮይሳሢ ዎጌና ዎርቃ ዓሲም ማዔሢ ኑ ዔራራ፤ ዩያ ዛሎ"ና ዓሳ ቶላ"ኒ ጎዎንዶ ባኦዚ" ባይዚ ዳንጎ ፔኤሲ" ዓርቃንዳኔ፤ ዓጩ" ቢያ ያኦሲ ቤርታ ዳቢንቲያ ማዓንዳኔ። 20 ዩያሮ ዓይጎ ዓሲያ ያኦሲ ቤርታ ሙሴ ዔርዜ ዎጎ ኩንሥሢና ዒሎ"ዋሴ፤ ዎጋ ዳዋሢ፡- ዓሲ ጎሜና ማዒያኩ።

ዓሲ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቂሢና ዒሎ"ያ ማዒያ

21 ሐሢ ጋዓንቲ ያኦሲ ዓሲ ዒሎ"ጎ ጎይዎ ዎጋፓ ዲማዲ ጴዳኔ፤ ዩይያ፡- ሙሴ ዔርዜ ዎጎና ያኦሲ ማሊያ ኬኤዛ ዓሶ ዛሎ"ና ማርካዲንቲ። 22 ዩያሮ ያኦሲ ያናኦ ዲማሱዋዎ ዩሱሰ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቂዙንሢም ቢያ ዒሎ"ም ዒንጋ። 23 ዓይጎሮ ጌዔቶ ዓሲ ቢያ ጎሜ ማዲ ያኦሲ ዔያቶም ዒንጌ ቦንቻፓ ዓቲ"ኔ። 24 ዩያሮ ዓሳ ዩሱሰ ኪሪሰቶሴ ማዲ ዳቂሺያ ማዲ"ና ያኦሲ ፔ ኮሹዋና ዒንጌ ዒንጊያና ዒላ"ኔ። 25 ያኦሲ ዩሱሰ ኪሪሰቶሴ፡ ጎሞ ዛሎ ዒንጎ ባኦዚ" ማሢ ዒንጌሢ' ዒዛ ጉሙርቂሢ ቢያ ዒዛ ሱጉያና ዔያቶኮ ጎማፓ ማኦሪንቲሢ ዴንቃንዳጉዲኬ፤ ያኦሲ ዩያ ማዲሢ' ቤርታ ዓኦ ጎሞ ጊቢ" ዳንዳዒሢና ባኦያ ማሢ ፔኤኮ ዒሎ"ም ጎይዎ ዳዋኒኩ። 26 ሐሣኦ ዎድ"ና ያኦሲ ዒሎ" ዎጋያ ማዒያ ዳዋሢ' ዩሱሴ ጉሙርቂዙንሢም ቢያ ዒሎ"ሲያናኩ።

27 ዓካሪ ኑኤኒ ሄርሺንታንዳ ባኦዚ" ዓይጌ ዓኦይ? ዓይጎናኦ ኑ ሄርሺንታ ባኦዚ" ባኦሴ፤ ኑ ሄርሺንቲዋኦሢ ዓይጎ ዛላናዳይ? ዎጎ ኑ ማዲ ኩንሣሢሮዳ? ዔይዔ፤ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቂሢ ዎጌናኩ። 28 ዩያሮ ያኦሲ ዓሲ ዒሎ" ማሢ ዛጋሢ፡- ዎጌ ማዲ ኩንሢምቲዎንቲ ጉሙርቂቶ ማዔሢ ኑ ዔራራ። 29 ያኦሲ፡ ዓይሁዶ ዓሶ ያኦሲ ሌሊዳ? ዓይሁዶ ማዒባኦ ዓሶኮ ያኦሲቲዋዓዳ? ጎኔና ዓይሁዶ ማዒባኦ ዓሶኮዋ ያኦሲኩ። 30 ያኦሲ ፔቲ"ኬ፤ ዓይሁዶ ዓሶ ማዔቲያ ዓይሁዶ ማዒባኦ ዓሶ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቂሢ ዛላና ዒሎ"ጎሢ ዒዛኩ። 31 ዓካሪ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቂሢ ዛላና ዎጎ ኑ ባይዛኔ ጌይሢዳ? ያዲቲዋሴ! ባሼና ዎጎ ኑ ዲዲሺ ካካፓያኩ።

4

ዓብራሃሜኮ ያኦሲ ጉሙርቂያና ዒሎ"ያ

3:17 ዒሲ. 59፡7-8። 3:18 ዓይኑ. 36፡1። 3:22 ጋላ. 2፡16። 3:30 ላሚ. ዎማ 26፡4፤ ጋላ. 3፡20።

1 ዓካሪ፡ ኩኩሮ ዓዳሢ፡ ዓብራሃም «ዳንቄ» ኩ ጋዓሢ ዓይገንዳዳይ? 2 ዓብራሃም ዋንዴ ዒሌ"ሢ ማደና ማዕዳጋቲ ዒ ሄርሺገታንዳ ባኣዚ" ዳንቃንዳጎኬ፤ ጋዓንቲ ዒ ጎኦሲ ቤርታ ሄርሺገታንዳ ዳንዳዑዋሴ። 3 ዓይጎሮ ጌዔቴ፡- «ዓብራሃም ጎኦሲ ጉሙርቁሢሮ ጉሙርቁፃ ዒዛኮ ዒሌ"ሞ ማዒ ጋይዲንቴኔ» ጌይንቲ ፃኣፒንቴኔ። 4 ማደ ማደ ዓሲም ማደ" ዛሎ" ዒንገንታ ባካ ዒዛኮ ዋልቆ ዛሎ"ኬ፤ ጉሪ ዒንጎጎጎቲዋሴ። 5 ዓሲ ኮሺ ባኣዚ" ማዲባኣያ ማዕቴያ ጎሞ ዓሶ ዒሊ"ሳ ጎኦዛሢ ጉሙርቁቶ ጉሙርቁፃ ዒሌ"ሞ ማዒ ዒዛም ጋይዲንታንዳ። 6 ዓሲ ኮሺ ማደ ዛላሮቲዋንቴ ጎኦሲ ጉሪ ዒሊ"ሳ ዓሲ ዓንጂንቴያ ማዒያ ዳውቴ ዔርዛዎ፡-

7 «ዳቢንታ ዓቶም ጌይንቴዘንሢሃረ

ጎሞዋ ሓሾ"ና ዓሳ ዓንጂንቴያኬ!

8 ጎኦሲ ጎሞ ዒዛኮ ዓርቁባኣ ዓሢ ዓንጂንቴያኬ!» ጌዔኔ።

9 ዓካሪ ዬይ፡ ዳውቴ ኬኤዜ፡ ዓንጂ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁንቴ ዓሶም ሌሊሞ? ቲቁንቴባኣ ዓሶማኣ ኬኤዜይ? ቲቁንቴባኣዘንሢሃረ ኬኤዜኔ። ዓይጎሮ ጌዔቴ፡- «ዓብራሃም ጎኦሲ ጉሙርቁሢሮ ጉሙርቁፃ ዒዛኮ ዒሌ"ሞ ማዒ ዒዛም ጋይዲንቴኔ» ኩ ጌዔኔ።

10 ዓብራሃም ጉሙርቁፃ ዒሌ"ሞ ማዒ ጋይዲንቴሢሃረ ዓይዳዳይ? ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁንቶኮ ቤርታሞ? ገንፃኣዳይ? ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁጎኮ ቤርታኬ፤ ገንፃኣቲዋሴ። 11 ዓብራሃም ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁንታንዳሢኮ ቤርታ ዒዛኮ ጉሙርቁፃ ዒሌ"ሞ ማዒ ዒዛም ጋይዲንቴሢሃረ ዔርዛንዳ ማላታ ማዓንዳጉዲ ዓቲንቶ ቤርቶ ዒ ቲቁንቴኔ፤ ዬያሮ ዓብራሃም ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁንቴዋጎ ጉሙርቁዘንሢሃረ ጉሙርቁፃኣ ዒሌ"ሞ ማዒ ጋይዲንታዘንሢሃረኮ ቢያ ዓደኬ። 12 ዬያጉዲ ሃሃ ዓብራሃም ዓቲንቶ ቤርታ ቲቁንቴዘንሢሃረዋ ዓደኬ፤ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁንቴዘንሢሃረኮ ዓደ ማዕ ጎይፃ ዔያቶኮ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁንቶና ሌሊቲዋንቴ ዒዚ ዓቲንቶ ቤርቶ ቲቁንቶኮ ቤርታ ዓኣ ዒዛኮ ጉሙርቁጎጎዴያ ዔያታ ጉሙርቁሢሃረኬ።

13 ዓብራሃም ፔ ዜርዎና ዓጮ" ዳካላንዳያታሢ ጎኦሲ ዒዛም ሃገ ማዓንዳ ዋዛ ዒንገኔ፤ ዬይ ዋዛ" ጴዳሢ" ዓብራሃም ዋጎ ኩንሢሢሃረቲዋንቴ ጉሙርቁሢሃረና ጉሙርቁፃኣ ዒዛም ዒሌ"ሞ ማዒ ጋይዲንቴሢሃረኬ። 14 ዬያ ሓገ ማዓንዳ ዋዛ" ዳንቃንዳዘንሢሃረ ዋጎ ካፓ ዓሶ ማዕቴ ጉሙርቁሢሃረ ፓሡዋ ባኣዚ" ማዓኔ፤ ዒንገንቴ ዋዛ"ኣ ጉሪ ማዓኔ ጌይሢኬ። 15 ዋጌ ጎኦሲ ጎሪንቴ ዔኪ ዬዓኔ፤

4:3 ማዢ. ማፃ 15፡6፤ ጋላ. 3፡6። 4:8 ዓይኑ. 32፡1-2። 4:11 ማዢ. ማፃ 17፡10። 4:13 ማዢ. ማፃ 17፡4-6፤ 22፡17-18፤ ጋላ. 3፡29። 4:14 ጋላ. 3፡18።

ዋጊባኣያ ማዕቶ ጋዓንቴ ዋጊኮ ዑሣ ዓኣዲ ደቦ ደቢንቴ ባኣያ ማዓንዳኔ።

16 ሃጊ ማዓ ዋዞ"ኮ ዓይፃ ጉሙርቁሂኬ፤ ዬያሮ ዓብራሃሜ ዜርፃ ቢያ ዬያ ዔርቴ ዋዞ" ጾኦሲኮ ኮሹሞ ዒንጊያና ዴንቃንዳኔ፤ ዬይያ፡- ዋጎ ዛሎ"ና ሂላ"ዘንሂም ሌሊቱዋንቴ ዓብራሃሜጉዲ ጉሙርቁያና ሂላ"ንዳዘንሂሚያ ማዓንዳኔ፤ ዓብራሃሜ ጉሙርቁያ ዛሎ"ና ኑና ቢያሂኮ ዓዶ ማዕሚርኬ። 17 ዬይ ያዲ ማዕሚ፡- «ሚርጌ ዴሬኮ ታ ኔና ዓዶ ማሄኔ» ጌይንቴ ፃኣፒንቴ ጎይያናኬ። ዬያሮ ዓብራሃሜ ጉሙርቁያ ጾኣዛሂ፣ ሓይቁሂያ ዔቁሳሂና ባኣ ባኮዋ ዓኣያ ማዓንዳጉዲ ማሃ ጾኣዛሂኮ ቤርታ ሃጊ ማዓ ዋዞ" ዒዘኮ ዶዲኬ። 18 ዓብራሃሜ ጉሙርቁሂና ሃጊ ማዓ ዋዞ ጌህሂሂ፣ ዓይጎ ባኣዚ"ያ ሃጊ ማዓ ዋዞ ማሆንዶ ባኣዚ" ባኣያይዳኬ፤ ዬያሮ፡- «ዜርፃኔኤኮ ዬያጉዲ ሚርጋንዳኔ» ጌይንቴ ፃኣፒንቴ ጎይያና ሚርጌ ዴሬኮ ዒ ዓዶ ማዕኔ። 19 ሌዓ ዒዘኮ ፃኤታ ሄላ"ያ ማዕ፣ ጋርቹ ዓሲታፃ ዒዘንታ ማቾ ሳኣራንታ ጋርቹ ሾዒኒ ዳንዳዑዋኣሂ ዔሬቴያ ጾኦሲ ጉሙርቁያ ዒ ሹሌዒሲባኣኤ። 20 ጉሙርቁያና ዒዚ ዶዲ ጾኦሲ ቦንቹያፓዓቴም ጾኦሲ ዒንጌ ሃጊ ማዓ ዋዞ"፡- «ማዓያሞ ማዑዋያዳይ?» ጌይ ማሊባኣኤ። 21 ዓይጎር ጌዔቴ ጾኦሲ ዒዘም ዒንጌ ዋዞ" ከንህኒ ዳንዳዓሂ ዒ ዔሬሂርኬ። 22 ዓብራሃሜኮ ጉሙርቁያ ሂላ"ሞ ማዒ ፓይዲንቴሂ ዬያናኬ። 23 ጋዓንቴ፡- «ሂላ"ሞ ማዒ ዒዘም ፓይዲንቴኔ» ጋዓ ቃኣላ" ፃኣፒንቴሂ ዓብራሃሜም ሌሊቱዋንቴ፣ 24 ኑማኣ ማዓያኬ፤ ጎዳ ዬሱሴ ሃይባ"ፓ ዔቁሴ ጾኣዛሂ ኑ ጉሙርቁሂር ኑማኣ ኑ ጉሙርቁያ ሂላ"ሞ ማዒ ፓይዲንታንዳኔ። 25 ዬይ፡ ኑ ጎዳሂ፣ ዬሱሴ ኑ ጎሞር ሃይቢም ዓኣሂንቴ ዒንጊንቴሂና ኑናኣ ሂሊ"ሳኒ ሃይባ"ፓ ዔቁሂኬ።

5

ጉሙርቁሂና ጴዳ ኮሹሞና ዋዞና

1 ዓካሪ፡ ኑኡኒ ሂላ"ሞ ዴንቁሂ ጉሙርቁሂና ማዕሚር ኑ ጎዳ ዬሱሴ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ጾኦሲና ዋላ" ኑኡኮ ኮሹሞ ዓኣኔ። 2 ዒዘ ዛሎ"ና ሃሂ ኑ ዓኣ፣ ጾኦሲኮ ኮሹሞ ዒንጊያይዳ ጉሙርቁሂና ኑ ጌላኒ ዳንዳዔኔ፤ ጾኦሲና ዋላ" ቦንቹንታያ ኑ ማዓንዳሂር ሃጊ ማዓንዳ ዋዞና ኑ ዋዞዳኔ። 3 ዬያና ሌሊቱዋንቴ ኑኡኮ ሜታሂናኣ ኑ ዋዞዳኔ፤ ዓይጎር ጌዔቶ ሜቶይዳፓ ዶዲሞ ጴዳያታሂ ኑ ዔሬኔ፤

4:16 ጋላ. 3፡7። 4:17 ማኸ. ማፃ 17፡5። 4:18 ማኸ. ማፃ 15፡5።
4:19 ማኸ. ማፃ 17፡17። 4:25 ዒሲ. 53፡4-5።

4 ደዲህ መቶ ዳንዳዔያ ማዕረህ ዔርዛኔ፤ ዩካፓ ሃጊ ማዓንዳ ዎዛ ጴዳኔ። 5 ኑሞ ዒንጊንገቴ ዓያኖ ጌኤዠ ዛሎ"ና ያኦሲ ናሹማ ዒና" ኑኡኮ ሚርጌና ዓኣሚሮ ዒ ሃሚ ዒንጌ ሃጊ ማዓንዳ ዎዛ" ኑና ቦርሲሱሞሴ።

6 ቤርታ ኑ ላቤ"ያ ማዒ ዓኣንገቴ ያኦሲ ማሊ ጌህሃ ዎደ"ና ኪሪሰቶሴ ጎሞ ዓሶ ዛሎ" ሃይቄኔ። 7 ዲሎ" ዓሲ ዛላሮ ጌዒ ሃይቃንዳ ዓሲ ዴንቃኒ ሚርጌ መቶኬ፤ ጋዓንገቴ ኮሺ ዓሲ ዛላ ሃይቃኒ ጫርቃይ ጎዖንገቴ ጴዳንዳያ ናንዳኔ። 8 ጋዓንገቴ ኑኡኒ ጎሚናታንገቴ ኪሪሰቶሴ ኑ ዛሎ" ሃይቄኔ፤ ዩይያ፡- ያኦሲ ኑና ናሽካ ናሹማ ኮሺ" ዴኤፒ ማዕረህ ዔርዛኔ። 9 ዓካሪ፡ ኑኡኒ ዲሎ"ሚ ዩሱሰ ኪሪሰቶሴ ሱኑዖ ዛሎ"ና ማዕቲ፥ ባሹና ያኦሲ ጎሪ"ንታፓ ኑ ዓታንዳሚ ዒዛ ዛሎ"ናኬ። 10 ኑኡኒ ያኦሲና ሞርኬ ማዒ ዓኣዖ ዒዛኮ ናዓሚ ሃይሎ"ና ዒዛና ዎላ" ኑ ቡኬኔ፤ ሓሚያ ኑኡኒ ያኦሲና ዎላ" ቡኬሚኮ ጊንፃ ዒዛኮ ናዓሚ ናንጎ ዛሎ"ና ባሹ ኑ ዳቃንዳኔ። 11 ዩያ ሌሊቱዋንገቴ ኑና ቡኩሴ፥ ዩሱሰ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ያኦሲ ማዴ ባኮሮ ኑ ዎዛዳኔ።

ሓይቢ ዓዳኣሚና ናንጊ ኪሪሰቶሴና ሙኪዖ

12 ፔቴ" ዓሲ ዛላና ጎሚ ዓጮ" ጌሌም፥ ጎሚ ዛላና ሓይቢ ሙኬኔ፤ ዩይያ፡- ዓሲ ቢያ ጎሚ ማዴሚሮ ሓይቢ ዓሲ ቢያ ሄሌ"ኔ።

13 ዎይቲ ጌዔቴ ሙሴኮ ዓሶ ዎይሦ ዎጋ ዒንጊንታንዳሚኮ ቤርታ ጎሚ ዓጮ" ዓኣኔ፤ ማዕቲያ ዎጌባኣ ዎዴና ጎሚ ጎሚኬ ጌይንገቴሞሴ። 14 ጋዓንገቴ ዓዳኣሚጉዲ ዎጌ ዳቢ ጎሚ ማዴባኣዘንሚያ ዓይሱዎዖ፥ ሓይቢ ዓዳኣሚፓ ዓርቂ ሙኪ ሙሴ ሄላ"ንዳኣና ዓሲ ቢያይዳ ቢታንቶ ዴንቄኔ።

ዩይ ዓዳኣሚ ሃጊ ሙካንዳ ኪሪሰቶሴኮ ማላታ ማዕኔ። 15 ጋዓንገቴ ያኦሲኮ ኮሹሞ ዒንጊፃ ዓሚኮ ጎሞይዳፓ ባሹኬ፤ ፔቴ" ዓሲ ጎሚ ዛላና ሚርጌ ዓሲ ሃይቄሚጉዲ ያኦሲኮ ኮሹሞ ዒንጊፃ ማዕ፥ ፔቴ" ዩሱሰ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ጴዴ ዒንጊፃ ሚርጌ ዓሶም ዑሃ ዓኣሚ ዒንጊንገቴኔ። 16 ዩያጉዲ ያኦሲኮ ኮሹሞ ዒንጊፃኮ ዓኣፓ ዓሚኮ ጎሞ ዓኣፓፓ ባሹኔ፤ ፔቴ" ዓሲ ጎሚ ዛላ ዒንጊንገቴ ዎጌ መቶ ዒኪ ሙኬኔ፤ ሚርጌ ጎሞ ዛሎ"ና ዒንጊንገቴ ያኦሲ ኮሹሞ ዒንጊፃ ጋዓንገቴ ዲሎ"ሞ ዒኪ ሙኬኔ። 17 ፔቴ" ዓሲ ዳቢንገቴ ዛላና ሓይቢ ዓሲ ቢያይዳ ቢታንቶ ዴንቄኔ፤ ጋዓንገቴ ዩያፓ ዩሱሰ ኪሪሰቶሴ ማዴሚ ባሹኬ፤ ዩይያ፡- ፔቴ" ዩሱሰ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ያኦሲኮ ሚርጌ ኮሹሞ ዒንጊፃ ዴንቄ ዲሎ" ዓሳ ቢያ ሃይቢ ባሺ ናንጊና ናንጋንዳኔ።

5:12 ማኸ. ማፃ 3:6።

18 ዓካሪ፡ ፔቴ" ዓዳኣሜ ጎማ ሜቶዎን ዓሲ ቢያይዳ ዔኪ ሙኪያ ማዕቴያ፡ ፔቴ" ኪሪሰቶሴኮ ዓሉ"ሞ ማዳ" ሚርጌሢ ሜቶይዳፓ ኬሲ" ናንጊ ዒንጋንዳኔ። 19 ዓዳኣሜኮ ዓይሢንቱዎዎ ዓቲዎ ዛሎ"ና ሚርጌ ዓሳ ጎሚና ማዕሢጉዲ፡ ኪሪሰቶሴኮ ዓይሢንቱዎ ዛሎ"ና ሚርጌ ዓሳ ዓላ"ንዳኔ።

20 ዎን ሙኪያና ዳቢንቲ ሚርጌኔ፤ ጋዓንቲ ዳቢንታ ሚርጌሢዳፓ ያኦሲኮ ኮሹሞ ዒንጊፃ ዑሣ ዓኣዴ ሚርጌኔ። 21 ዬይ ያዲ ማዕሢ' ጎሜ ሃይቢ ዛላና ካኣታዴሢጉዲ ያኦሲኮ ኮሹሞ ዒንጊፃ ኑ ጎዳሢ ዬሱሰ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ጴዳ ናንጊና ናንጊ ዓሉ"ሞ ዔኪ ሙኪሢና ካኣታዳንዳጉዲኬ።

6

ጎሜይዳፓ ሃኪ ኪሪሰቶሴና ናንጊሢ

1 ዓካሪ ኑ ዎዚ ጎዎንዳይ? ያኦሲኮ ኮሹሞ ዒንጊፃ ኑሞ ሚርጋንዳጉዲ ጎሜ ማዲ ማዲ ናንጎንዳ? 2 ፔቴ"ታዎ ዬይ ኮይሱሞሴ! ኑኡኒ ሃይቢና ዲማዳሢጉዲ ጎሜይዳፓ ዲማዳዎ ጊንሣ ዎይቲ ኑ ጎሜ ማዲ ማዲ ናንጋንዳይ? 3 ዬሱሰ ኪሪሰቶሴና ዎላ" ፔቴ" ማዓኒ ኑ ዎኣዎ ማሰቲ ዓሳ ቢያ ዒዛኮ ሃይቦ"ና ፔቴ" ማዓኒ ዎኣዎና ማሰቲሢ ዒንሢ ዔሩዎዓዳ? 4 ዎኣዎ ማሰቲዎና ዒዛና ዎላ" ኑ ዲኡቲ ዎደ"ና ዒዛና ዎላ" ኑ ሓይቄያ ማዕኔ፤ ዬያሮ ኪሪሰቶሴ ዓደኮ ቦንቾና ሓይባ"ፓ ዔቄሢጉዲ ኑኡኒያ ዓኪ ናንጊ ናንጋንዳኔ።

5 ኑኡኒ ሓይቄ ዒዛና ዎላ" ፔቴ" ማዕቴ፡ ሓይባ"ፓ ዔቄዎና ዒዛና ዎላ" ኑ ፔቴ" ማዓንዳኔ። 6 ኑኡኮ ቤርታኣ ናንጋ ላኣሚንቲሞ ጎሜኮ ካራሚ ማዒፃ ዓታንዳጉዲ ቤርታኣ ናንጋ ኑኡኮ ኪሪሰቶሴና ዎላ" ሱዊንቲሢ ኑ ዔራኔ። 7 ጎሜኮ ሓይቄ ዓሲ ዑሰካ ቢታንቶ ባኣኔ። 8 ዓካሪ ኑኡኒ ኪሪሰቶሴና ዎላ" ሓይቄቲ ዒዛና ዎላ" ናንጊና ናንጋንዳሢ ኑ ጉሙርቃኔ፤ 9 ኪሪሰቶሴ ሓይባ"ፓ ዔቄሢሮ ላሚ ሓይቄንዱዎኣሢና ሓይቢኮዎ ዒዛይዳ ቢታንቶ ባኣሢ ኑ ዔራኔ። 10 ዒዚ ሓይቄ ዎደ"ና ጎሜኮ ዒዛ ዑፃ ቢታንቶ ባኣያ ማዓንዳጉዲ ጋፒንሢ ፔቴ"ና ዒ ሓይቄኔ፤ ሓሢ ዒ ሹሞፔና ማዒ ናንጋሢ ያኦሲሞኬ። 11 ዓካሪ ሓሢ፡ ዒንሢዳ ጎሜኮ ቢታንቶ ባኣሢና ዬሱሰ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ያኦሲሞ ሹሞፔና ዓኣያ ማዒ ዒንሢ ናንጋያታሢ ማሉዎቲ።

12 ዬያሮ ጎሜ ፔኤኮ ፑርቶ ማሊዎ ዒንሢ ኩንሢሱዎጉዲ ዒንሢኮ ሃይቃ ዑይይዳ ጎሜ ቢታንታንዳጉዲ ማሂፖቴ፤ 13 ዒንሢኮ ዲማዲማ ዑይ ፑርታ ባኣዚ" ማዳያ ማሂ ጎሜሞ ዒንጊፖቴ፤ ጋዓንቲ

6:4 ቆላ. 2፡12።

ሃይቢፓ ዲንሢ ሴቄ ጎይያና ዲንሢ ስኦሲም ዲንጉዋቱ፤ ሃሣ ዲንሢከ ዲማ ዲማ ፀ-ፀዋ ቢያ ሂሎ" ማዶ ማዳንዳጉዲ ስኦሲም ዲንጉዋቱ።
14 ዓይጎር ጌዔቲ ሃሣ ዲንሢ ናንጋሢ ስኦሲኮ ኮሹዋ ዲንጊያ ዴማ" ማዳንዳጎታዋ ምጌ ዴንካቱዋአሢር ጎሜ ዲንሢ ዋይሢኒ ኮይሱዋሴ።

ሂሎ"ዋ ካራሚ ማዲሢ

15 ዓካሪ ኑ ዋደ"ንደይ? ምጌ ዴማ" ማዲያ ዓቲም ስኦሲኮ ኮሹዋ ዲንጊያኮ ዴማ" ኑ ማዴያታሢር ጎሜ ኑ ማዶም ጌይሢዳ? ዩይ ፔቲ"ታፀ ማዳዓኬ! 16 ፔቲ" ዓሲም ዲንሢ ማዶኒ ዓይሢንታኦና ዩያ ዲንሢ ዓይሢንታ ዓሢም ካራሚ ማዴሢ ዲንሢ ሴራኔ፤ ዩያጉዲ ጎሜም ዲንሢ ዓይሢንቲቲ ሓይቢ ዔኪ ሙካ፣ ጎሜኮ ካራሚ ዲንሢ ማዳንዳኔ፤ ስኦሲም ዓይሢንቲቲ ጋዓንቲ ሂሎ"ዋ ዲንሢ ዴንቃንዳኔ። 17 ዲንሢ ቤርታ ጎሜኮ ካራሚኬ፤ ሓሢ ጋዓንቲ ዋይዚ ዔኬ ዔራቶ"ም ዲናፓ ዲንሢ ዓይሢንታሢር ስኦሲ ጋላታ ሂሎ"ንጎ። 18 ጎሜ ካራሙዋይዳፓ ኬሰኪ ሂሎ"ዋኮ ካራሚ ዲንሢ ማዴኔ። 19 ታኦኒ ሃያ ዲንሢም ዔርታንዳ ጎይሢና ኬኤዛሢ" ዲንሢኮ ማሊያ ላቤ"ያታሢርኬ፤ ሃያኮ ቤርታ ዲንሢኮ ፀ-ፀ ዲኢቲ ባኦዚ"ና ፑርታ ማዶናም ማሢ ዲንሢ ዲንጌሢጉዲ ሓሢ ዲንሢኮ ዲማ ዲማ ፀ-ፀ ስኦሲም ዲማዴያ ማዳንዳጉዲ ሂሎ"ዋኮ ካራሚ ማሢ ዲንጉዋቲ።

20 ዲንሢ ጎሜኮ ካራሚ ማዲ ዓኦ ዋደ"ና ሂሎ"ዋም ዲንሢ ማዳንዳሢ ዲንሢም ዔርቲባኦያኬ። 21 ሂዳፀ ዩና ዋደ"ና ዓይጎ ዲንሢ ፓሣ ባኦዚ" ዴንቄይ? ሓሢ ዲንሢ ቦርሲጎ ባኮይዳፓ ዓታዛ፣ ዓይጎዋ ፓሣ ባኦዚ" ዲንሢ ዴንቄባኦኬ፤ ዩያ ባኮኮ ጋፒንፀ ሃይቢኬ። 22 ሓሢ ጋዓንቲ ጎሜኮ ካራሙዋይዳፓ ዲንሢ ኬሰኪ ስኦሲ ካራሚ ማዴሢር፣ ስኦሲም ዲማዴያ ዲንሢ ማዳንዳኔ፤ ስኦሲም ዲማዲያኮዋ ጋፒንፀ ናንጊና ናንጊኬ። 23 ዓይጎር ጌዔቲ ጎሜይዳፓ ጰዳ ባኦዚ" ሓይቢኬ፤ ስኦሲዳፓ ዲንጊንታ ዲንጊያ ጋዓንቲ ኑ ጎዳሢ፣ ዩሱሰ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ጰዳ ናንጊና ናንጊኬ።

7

ዔፒና ኮኦኪንሦና ባኦዚ"

1 ታ ዲሾንሦ! ታ ሚሾንሦ! ቢያሢ ዲንሢ ዋጌ ዔራያታሢር ዋጌ ዓሲዳ ቢታንቶ ዴንቃሢ ዓሲ ሹምፖና ዓኦ ዋደ"ማና ሌሊታሢ ዲንሢ ሴራኔ። 2 ኮኦኪንሢና፡- ፔቲ" ሎዔ ላኦሊ ዓኒና ዋላ" ሹምፔና ናንጋ ዋደ"ይዳ ዒዛና ዋላ" ዋጌና ቱኡቲ"ያኬ፤ ዓኒ ዒዛኮ ሃይቄቶ ጋዓንቲ ዒዛ ቱኡቲ" ዋጎይዳፓ ኬሰኬያ ማዴኔ። 3 ዩያር ዓኒ ዒዛኮ ሹምፔና ዓኦንቲ ሜሌ" ዓቲንቄም ዒዛ ሎዔቲ ዓኒ

ማዕባእያና ላሄኔ ጌይንታኔ፤ ዓኒ ሃይቁቶ ጋዓንቴ ዒዛና ዋላ" ዒዛ ቱኡቴ" ዋጎይዳፓ ኬሰኬያኬ፤ ማሌ" ዓሰም ዒዛ ሎዔቴ ዓኒ ማዕባእያና ላሄኔ ጌይንታዓኬ። 4 ዒሽንሢጥቴ! ዒንሢ ባካ ዬያጉዴያኬ፤ ዒንሢ ከሪሰቶሴ ዑያኮ ዲማ ዲማ ቤዘ ማዕሢር ሓይቢና ዲማዲሢጉዲ ሙሴ ዋጋ"ፓ ዒንሢ ዲማዴኔ። ዬያር ያኦሲ ማዶ"ም ዓኣፒ ኑ ዓኣፓንዳጉዲ ሃይቦ"ይዳፓ ዔቁ፣ ከሪሰቶሴር ዒንሢ ማዕኔ። 5 ዋይቲ ጌዔቴ ጎሞ ማሊያና ኑ ናንጋ ዋዶ"ና ዋጎ ዛሎ"ና ማዲንታ ፑርቶ ማሊያ ሓይቢ ዓኣፒ ኑ ዓኣፓንዳጉዲ ኦኡኮ ዲማ ዲማ ዑያይዳ ማዳኔ። 6 ሓሢ ጋዓንቴ ቤርታ ቱከ" ኑና ዓኣ ዋጎይዳፓ ሓይቢና ዲማዲሢጉዲ ኑ ዲማዴያ ማዕሢር ዋጎ ቱኡዛፓ ኑ ኬሰኬኔ። ዬያር ሃካፓ ሴካ ኦኡኒ ማዲሢ ዓከ ማዕ ዓያና ዓይሢያጉዲኬ፤ ሚና ቤርታ ፃኣፒንቴ ጨንቁ ዋጋ" ዓይሢሢ ጎይያቱዋሴ።

ዋጌና ጎሜና ዛላ

7 ዓካሪ ኑ ዋዚ ጎያንዳይ? ዋጌ ፔ ቶኦኪና ጎሜኬ ጌይሢዳ? ፔቴ"ታያ ያዲቱዋሴ! ጋዓንቴ ጎሜ ዓይጎ ማዕኔያ ታ ዔራንዳጉዲ ማሄሢ ዋጌኬ። ዋይቲ ጌዔቴ ዋጋ"- «ዓሲር ዛጊ ሱኡካዲፖ» ጌዒባኣያታቴ፣ «ሱኡካዲሢ» ዓይጎታቴያ ታ ዔራንዳጉዲያታንቴኬ።

8 ጎሜ ሱኡኬ ቢያ ታ ሱኡካዲንዳጉዲ ማሄሢ ዋጌይዳፓ ሙኬ ዓይሢያ ዛሎ"ናኬ፤ ዋጌባኣቶ ጋዓንቴ ጎሜ ሓይቁ ባኣዚ"ኬ። 9 ዋጌ ታ ናንጎይዳ ሓጊ ቢታንቶ ዴንቁባኣንቴ ዋጎኮ ዓይሢያ ታ ዔራዛ ጎሜ ሽምፖ ዴንቁኔ፤ 10 ታኣኒ ሓይቁኔ፤ ናንጊና ናንጊ ዒንጋንዳጉዲ ዒንጊንቴ ዋጎኮ ዓይሢያ ታኣም ሓይቢ ዔከ ሙኬኔ። 11 ዋይቲ ጌዔቴ ዋጌኮ ዓይሢያ ዛሎ"ና ጎሜ ካራ ዴንቁ ታና ጌሺ ዓይሢሢና ዋዴኔ።

12 ዬያር ዋጌ ያኦሲም ዲማዴያኬ፤ ዓይሢሢ ዲማዴያ፣ ጌኡሺ ሓሢ ኮሺኬ። 13 ሂዳያ ዬይ ኮዢ ባካ ታኣም ሃይቢ ዔከ ሙኬኔ ጌይሢዳ? ያዲቱዋሴ! ሓይቢ ታኣም ዔከ ሙኬ ባካ ጎሜኬ። ጎሜ ዓይጎታቴያ ዔርታንዳጉዲ ኮሺ ማዕ ባኬሎ ካራ ማሂ ዬይ ሃይቢ ታኣም ዔከ ሙኬኔ። ዬያር ጎሞኮ ፑርቱማ ዔርታሢ ዋጌኮ ዓይሢያ ዛሎ"ናኬ።

ዓሲ ናንጊዳ ዓኣ ማሹምቦ

14 ዓካሪ ዋጌ ዓያና ባኣዚ" ማዕሢ ኑ ዔራኔ፤ ታኣኒ ጋዓንቴ ጎሜኮ ካራሚ ማዓኒ ሻንቺንቴያ፣ ጎሜ ማሊሢ ታና ዋይሢያኬ። 15 ታኣኒ

7:7 ኬሲ. ማፃ 20፣17፤ ላሚ. ዋማ 5፣21። 7:11 ማኸ. ማፃ 3፣13።

ማዳ ባኮ ታ ዔሩቀሴ፤ ዓይጎር ጌዔቴ ናሽካ ባኮ ታ ሐሺ"፤ ታ ዒፃ ባኮ ማዳኔ፤ 16 ዓካሪ፤ ታኣኒ ማዳሢ ታ ኮዑቀ ባኣዚ" ማዔቴ ዋጌ ኮሺ ማዔሢ ታ ማርካዳኔ። 17 ታ ማዳኒ ኮይሱቀ ባኮ ማዳሢ ታ ጊደይዳ ዓኣ ጎሞ ማዓንዳኣፓዓቴም ታናቴቀሴ። 18 ታ ጊደይዳ ሓሣ ታኣኮ ጎሞ ማሊያይዳ ዓይጌያ ኮሺ ባኣዚ" ባኣሢ ታ ዔራኔ፤ ዓይጎር ጌዔቴ ዓይጎ ኮሺ ባኣዚ" ታ ማዳኒ ማላቶቀ ዬኖ ኮዠ ማዳ"ሎ ታ ማዳኒ ዳንዳዑቀኣሢ። 19 ማዳኒ ታኣም ኮይሳ ኮዠ ማዳ" ታ ማዳቀሴ፤ ጋዓንቴ ታ ኮዑቀ ፑርታ ማዳ ታ ማዳኔ። 20 ዓካሪ ማዳኒ ታኣም ኮይሱቀ ፑርቶ ማዳ" ማዳያ ታ ማዔቴ ዬያ ማዳሢ ታ ጊደይዳ ዓኣ ጎሞ ማዓንዳኣፓዓቴም ታናቴቀሴ ጌይሢኬ።

21 ዬያር ፔቴ" ዋጌ ማዳ ማዳ ዓኣሢ ታ ዛጋኔ፤ ዋይቴ ጌዔቴ ታ ኮሺ ባኣዚ" ማዳኒ ኮዓ ዋደ"ና ፑርታ ባኣዚ" ሌሊ ማዳንታኔ። 22 ታኣኮ ጋር ዒና" ጋዓንቴ ያኦሲ ዋጎና ዋዛዳኔ። 23 ማዔቴያ ታኣኮ ማሊያ ዋጎና ዋላ" ካኣም ዒፃ፣ ታኣኮ ደማ ደማ ዑያይዳ ማዳ ጎሞ ዋጎና ዲዒንቴያ ታና ማሃ ሜሌ" ዋጌ ታ ጋራ ዓኣሢ ታ ዛጋኔ። 24 ዬያር ታ ዋዚጉዳ ላኣፓ ዓሲዳይ! ሐያ ታና ሓይቢም ዔኪ ደንዳ ዓሽኮይዳፓ ያ ታና ዓውሳንዳይ? 25 ያኦሲም ጋላታ! ዬሱሰ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ዬያ ዒ ማዳሢ።

ዓካሪ ታኣኒ ማሊያና ያኦሲ ዋጌም ዋርቃያ ማዓዛ፣ ጎሞ ማሊያና ጋዓንቴ ጎሜ ዋጌም ዋርቃያ ታ ማዓኔ።

8

ዓያና ጌኤሺና ጴዳ ናንጊ

1 ዓካሪ ሃሢ ዬሱሰ ኪሪሰቶሴና ፔቱም ዓኣዞንሢ ናንጊና ፑርታ ዋጌና ዋጊሳ ባኣዚ" ባኣሴ። 2 ዓይጎር ጌዔቴ ዬሱሰ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ናንጊ ዒንጋ ዓያና ጌኤሺ ዋጌ፡- ጎሜና ሓይቢ ዋጌናኮ ዓይላቶይዳፓ ታና ኬሴ"ኔ። 3 ዓሲኮ ላቤ" ማሊያይዳፓ ዔቁያና ዋጋ" ኑና ፃሊ"ሳኒ ዳንዳዒባኣታንቴ ያኦሲ ማዳኔ፤ ያኦሲ ፔ ናዖ ኑና ጎሞ ዓሲ ማሊሲ ኑ ጎሞ ዛሎ" ዳኪ ኑኡኮ ጎሞ ማሊያ ናንጊና ዋጊ ባይዜኔ። 4 ዬያ ዒ ማዳሢ ዓሲ ማሊሢናቴቀንቴ ዓያና ማሊሢና ሃንታ ዓሶ፣ ኑጊዳ ፒዜ ማዔ ዋጎ ዓይሢፃ ማዳንቴ ኩማንዳጉዲኬ። 5 ዓሲ ማሊሢና ናንጋዞንሢ፡- ዓሲ ባኣዚ"፤ ዓያና ማሊሢና ናንጋዞንሢ ጋዓንቴ ዓያና ባኣዚ" ማላኔ። 6 ዓሲ ባኣዚ" ማሊሢ ሓይቢ ዔኪ ሙካኔ፤ ዓያና ባኣዚ" ማሊሢ ጋዓንቴ ሹምፖና ኮሹሞና ዒንጋኔ። 7 ዓይጎር ጌዔቴ ዓሲ ባኣዚ" ዛላ ማላ ዓሲ ያኦሲ

7:15 ጋላ. 5፣17።

ዎንም ዓይሢንቱዎን ሐሣ ዓይሢንታኒያ ዳንዳዑዎን፡ ያኦሲኮ ሞርኬ ማዓኔ። 8 ዓሲ ማሊሢ ማሊ ሃንታዞንሢ ያኦሲ ዎዛሳኒ ዳንዳዑዎሴ።

9 ዓኒሣ ጋዓንቱ ያኦሲኮ ዓያና" ዓኒሣዳ ዓአቶ ዓያናና ማዓንዳፓዓቱም ዓሲ ማሊሢና ዓኒሣ ስንጋዓኬ፤ ኪሪሰቶሴ ዓያና" ባአ ዓሲ ኪሪሰቶሴ ዓሲቱዎሴ። 10 ኪሪሰቶሴ ዓኒሣ ጋራ ማዕቲ፥ ዎዚ ዓኒሣኮ ዑፃ ጎሜ ዛላና ሐይቃያ ማዕቲያ ያኦሲ ዓኒሣ ዒሊ"ሴሢሮ ዓያና" ዓኒሣኮ ስንገና ስንጋያኬ፤ 11 ዬሱሴ ሐይባ"ፓ ዔቂሴ፥ ያኦሲ ዓያና" ዓኒሣዳ ዓአቶ ዬሱሴ ኪሪሰቶሴ ሐይባ"ፓ ዔቂሴ፥ ያኦዛሢ ዓኒሣዳ ስንጋ ዓያኖ ዛሎ"ና ዓኒሣኮ ሐይቃ ዑዎም ሼምፖ ዓኒጋንዳኔ።

12 ዬያሮ ታ ዒሾንሦ! ታ ሚሾንሦ! ኑኡኒ ስንጋኒ ኮይሳ ጎይሢ ዓአኔ፤ ዬና ኮይሳ ጎይጻላ ዓሲ ማሊሢና ኑ ስንጋንዳጉዲቱዎሴ።

13 ዓሲ ማሊሢ ማሊ ዓኒሣ ስንጋያታቱ ሐይቃንዳኔ፤ ዓያና ጌኤሺ ዎልቄና ዓሲ ማሊሢ ማዶ ዓኒሣ ባሼቱ ጋዓንቱ ሼምፖና ዓኒሣ ስንጋንዳኔ።

14 ያኦሲ ዓያና ዓይሣ ጎይያ ዓአዳዘንሢ ሲያ ያኦሲ ናይኬ። 15 ዬያሮ «ዓዴ» ጌይ ዓኒሣ ዔኤላ"ንዳ ያኦሲ ናይ ማሃ ዓያና ዓኒሣ ዔኬኔ፤ ገንሣ ዓገቹሞና ስንጋኒ ካራሙሞ ዓያና ዓኒሣ ዔኬባአሴ።

16 ያኦሲ ዓያና" ኑ ዓያኖና ዎላ" ማዒ ያኦሲ ናይ ኑኡኮ ማዒያ ኑም ማርካዳኔ። 17 ዓካሪ ኑኡኒ ያኦሲ ናይ ማዕያታቱ ኪሪሰቶሴና ዎላ" ዬያ ሃጊ ማዓንዳ ዎዞ" ሲያ ኑ ዴንቃንዳኔ፤ ሐሣ ኑ ኪሪሰቶሴ ሜታዴ ሜቶ" ዔካያ ማዕቲ ሃጊ ዒዛና ዎላ" ኑ ቦንቹንታንዳኔ።

ሃጊ ሙካንዳ ቦንቾ

18 ኑኡኮ ሐሣአ ዎዶ" ሜታሢ' ሃጊ ኑም ጴዳንዳ ቦንቾና ዎላ" ቤቂሦዛ ኮሺ" ዳካኬ ታ ጋዓኔ። 19 ማዢንታ ሲያ ያኦሲኮ ናአታ" ፔጋዲ ጴዳንዳሢ ዴኤፒ ማሊሢ ጌሢ ካፓኔ። 20 ማዢንታ ሲያ ዔኤቢ ፓሡዎ ባአዚ" ማዓንዳጉዲ ስንገና ዔያቶይዳ ዎገንቲኔ፤ ዬይያ፡- ማዢንታ ፔ ማሊሢናቱዋንቲ ያኦሲ ማሊሢና ማዕቲ፤ ማዕቲያ ዬይ ሐጊ ማዓንዳ ዎዞ" ዔያቶም ዓአኔ፤

21 ዬይ ሃጊ ማዓንዳ ዎዞ" ማዢንታ ፔ ቶኦኪና ባይሲንታ ካራሙሞይዳፓ ኬሰኪ፥ ያኦሲ ናአቶ"ና ዎላ" ካራሙሞ ባአያ ቦንቾ ስንገ ስንጋንዳጉዲኬ። 22 ማዢንታ ሲያ ሐኖ" ሄላ"ንዳኦና ሸይቹ ባኒሢ ሜታሳ ማቶጉዴያና ሜታዲሢዳ ዓአሢ ኑ ዔራኔ። 23 ጋዓንቲ

8:11 1ቆር. 3፡16። 8:15 ማር. 14፡36፤ ጋላ. 4፡6። 8:17 ጋላ. 4፡5-7።
8:20 ማዢ. ማፃ 3፡17-19።

ሜታዲያይዳ ዓአሢ ማዢንቶ ሌሊቱዋንቴ ቤርታዲ ዓያኖ ጌኤዠ ዲንገንቴም ዔኬ ዓሳ፥ ኦኡኒያ ጾኦሲ ናይ ማዔሢ ዲዚ ፔጋሳንዳ ኬሎ" ሃጊ ማዓንዳ ዋዛና ካፒ ካፒ ኦኡኮ ጋር ማሊያና ኦሜታዲሢዳ ዓአኔ፤ ዩካፓ ኦኡኮ ዓይሌ" ማዒፃ ዓታንዳኔ። 24 ዓይጎር ጌዔቴ ኦኡኒ ዳቄሢ ዩያ ሃጊ ማዓንዳ ዋዘ"ናኬ። ጋዓንቴ ዩይ ዋዘ ኦ ማሄ ባካ ጴዳ ባአዚ" ማዔቴ ሃጊ ማዓንዳ ዋዘ" ዋዘ ማዒፃ ዓቴ"ኔ ጌይሢኬ፤ ጴዳ ባአዚ" ጾኦኒ «ሃጊ ማዓንዳ ዋዘኬ» ጋዓንዳይ? 25 ጴዳዋ ባአዚ" ሃጊ ማዓንዳ ዋዘ ኦ ማሃያ ማዔቶ ገቢ" ዳንዳዓሢና ኦ ካፓንዳኔ።

26 ዋያይዲ ሺኢቃኒ ኦም ኮይሳቴያ ኦ ዔሩዋአሢር ዓያና ጌኤሺ ኦ ላቤ" ዋዶ"ና ኦና ማአዳ"ኔ፤ ገንሣ ሓሣ ሓያኬ ጌይ ኬኤዚንቴዋ ጎይሢና ሜታዲ ማሊ ኦ ሺኢጲያ ጾኦሲም ሺኢሻኔ። 27 ዓሲኮ ዒና ዴንቃ ጾኦሲ፥ ዓያኖ ጌኤዠኮ ማሊያ ዓይጎ ማዔቴያ ዔራኔ፤ ዋይቴ ጌዔቴ ዓያኖ ጌኤዠ ጾኦሲም ዲማዴ ዓሶኮ ሺኢጲያ ጾኦሲም ሺኢሻሢ ጾኦሲ ማሊያጉዴያታሢርኬ።

28 ጾኦሲ ዒዛ ናሽካዘንሢና ዒዛኮ ማሊያጉዴያ ዔኤሌ"ንቴ ዓሰም ጾኦሲ ቢያ ባአዚ" ኮይሳያ ማሃ ማዳሢ ኦ ዔራኔ። 29 ዓይጎር ጌዔቴ ጾኦሲ ናዓሢ ሚርጌ ጌርሲንሢኮ ባአካ" ቶይዲ ማዓንዳጉዲ ጾኦሲ ቤርታዲ ዶኦሬዘንሢ ዒዛኮ ናዓሢ ማላንዳጉዲ ጌዔሢርኬ። 30 ቤርታዲ ዒዚ ማሌዘንሢ ዔኤሌ"ኔ፤ ዔኤሌ"ዘንሢ ሃሣ ጻሎ" ማሃ ዛጌኔ፤ ጻሎ" ማሃ ዒ ዛጌዘንሢ ቦንቺሴኔ።

ጾኦሲ ናሹዋ

31 ዓካሪ ሃያ ባኮ ዛሎ" ኦ ዋዚ ጎጾንዳይ? ጾኦሲ ኦኡና ዋላ" ማዔቴ ጾ ኦና ዒፂ ማካኒ ዳንዳዓይ? 32 ፔኤኮ ፔቴ" ናዓሢ ሚጨንቴዋ ጾ ዛሎ"ር ዓአሢ ዒንጌ ጾኦዛሢ ቢያ ባአዚ" ኦም ዒንጋንዳሢ ዔርቴያኬ። 33 ጾኦሲ ዶኦሬዘንሢ ጾኦኒያ «ዳቤያኬ» ጋዓኒ ዳንዳዓይ? ጻሎ" ማሃ ዛጋሢ ዒዛኬ። 34 ዩያር ዔያቶይዳ «ዔያታ ዳቤያኬ» ጌይ ዋጋንዳሢ ጾናዳይ? ዩሱሰ ኪሪሰቶሴ ዔያቶይዳ ዋጋንዳ? ዒዚ ዔያቶይዳ ዋገንዳዋሴ፤ ዓይጎር ጌዔቴ ዒዚ ኦ ጋይቴ ሓይቁ፥ ሓይቢፓ ዔቁ ጾኦሲኮ ሚዛቆ ዛላ" ዴዒ ኦ ሺኢጲያ ጾኦሲም ሺኢሻሢርኬ። 35 ዓካሪ ኪሪሰቶሴ ናሹዋይዳፓ ዓይጌ ኦና ዲማሳንዳይ? ሜቶታቴያ፥ ኮሺ" ዑሣ ዓአዴ ሜቶታቴያ፥ ዒፂ ዳውሲሢታቴያ፥ ናይዚታቴያ፥ ካሊሞታቴያ፥ ዋዳንዳ ባአዚ"ታቴያ፥ ጨንቻ ዓፓርና ዋዳያታቴያ ኦና ዲማሲንዲዋሴ። 36 ዩይያ፡-

---

8:23 2&C. 5፡2-4።

«ኔ ጋይቲ ጌሲ ቢያ ኬሊ"ና
ሓይቢና ኑ ያልታኔ፤

ሹኪንታ ማራይጉዲ ኑ ማዔኔ»

ጌይንቲ ያኣፒንቴሂጉዲኬ። 37 ዓካሪ ኑና ናሽኬ፣ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ዩንሢ ሳኩንሢ ቢያ ባሺያና ዎልቆሮንሢዳፓ ቢያ ኑ ባሻያኬ። 38 ዬያሮ ሓይቢ ማዔቴያ ናንጊ፣ ያኦሲ ኪኢታንቸ ማዔቴያ ፑርታ ዓያና፣ ሓሢ ዓኣ ባኣዚ"ታቴያ ሓጊ ሙካንዳያ፣ ዓይጎ ዎልቁ ማዔቴያ፣ 39 ዴጉሞ ማዔቴ ሂርኩሞ፣ ዓይጎ ማኸንቲ ማያም ኑ ጎዳሢ ዬሱስ ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ኑም ዴዴ ያኦሲ ናሹሞይዳፓ ኑና ዲማሳኒ ዳንዳዓ ዓይጎ ባኣዚ"ያ ባኣሢ ጎኔና ኑ ዔራኔ።

9

ያኦሲ ዒሰራዔኤሌ ዳሮ" ዶኦሪያ ማዒያ

1 ታኣኒ ኪሪሰቶሴ ዓሲታሢሮ ጎኔ ኬኤዛፓዓቴም ሉኡቁሞሴ፤ ዓያና ጌኤሽ ዔኪ ዓኣዳ፣ ታኣኮ ጋሮ ዒና" ታ ሉኡቁሞኣሢ ታኣም ማርካዳኔ። 2 ዴኤፒ ያዩሢና ጋፑሞ ማላሢና ታኣኮ ዒና" ዓኣኔ፤ 3 ታኣኮ ዓሽኮ ዓጊና ማዔ፣ ታ ያጶ ዛሎ"ሮ ኪሪሰቶሴይዳፓ ዲማዴም ያኦሲ ጋዳማ ታና ሄላ"ቶ ቃራታያኬ። 4 ዒሰራዔኤሌ ዓሳ ያኦሲኮ ዶኦሪንቴ ዴሪኬ፤ ያኦሲያ ዔያቶ ፔ ናይ ማሄኔ፤ ፔ ቦንቸሞ ዔያቶም ዳዌኔ፤ ጫኣቁሞሞ ዔያቶና ዒ ጫኣቄኔ፤ ሞጌያ ዔያቶም ዒንጌኔ፤ ጎኔ ካኣሺያ ዔያቶም ዳዌኔ፤ ሃጊ ማዓንዳ ዎዛ ቃኣላኣ ዔያቶም ዒንጌኔ። 5 ዔያታ ሾይንቶና ዓደንሢ ያጶፓ ሙኬያኬ፤ ኪሪሰቶሴያ ዓሲ ማዒ ሾይንቲሢ ዔያቶይዳፓኬ፤ ዒዚ ጋዓንቴ ቢያሢዳፓ ዑሣ ማዔያኬ፤ ሃሣ ዓንጂንቴ ያኦሲኬ፤ ዓኣሜን።

6 ያዲ ማዔቴያ ያኦሲ ቃኣላ" ሓሽ"ንቴኔ ጌይሢቲሞሴ፤ ሓሣ ዒሰራዔኤሌ ዜርፃ ጉቤ ጎኔ ዒሰራዔኤሌ ዓሲኬ ጌይሢቲሞሴ። 7 ዬያጉዲ ሃሣ ዓብራሃሜ ዜርፃ ቢያ ያኦሲ ናይኬ ጌይሢቲሞሴ፤ ዎይቲ ጌዔቴ ያኦሲ ዓብራሃሜም፡- «ዜርፃ ኔኤኮ ዔኤሊ"ንታንዳሢ ዪሳኣቁ ዛሎ"ናኬ» ጌዔሢሮኬ። 8 ዬያሮ ዓብራሃሜይዳፓ ሾይንቲ ሌሊ ሾይንቲ ዓሳ ያኦሲ ናይቲሞሴ፤ ጋዓንቴ ዓብራሃሜ ዜርፃ ማዒ ፓይዲንቴዞንሢ ሃጊ ማዓንዳ ዎዛ ዒንጊንቴ ናኣቶ"ኬ። 9 ዬይ ያኦሲ ዒንጌ ዎዛ"፡- «ሙካ ሌዓ ሃይማ ዎዶ" ታ ሙካንዳኔ፤ ሳኣራ ዒማ"ና ዓቲንቁ ናይ ሾዓንዳኔ» ጋዓያኬ።

8:36 ዓይኑ. 44:22:: 9:4 ኬሲ. ማፃ 9:4:: 9:7 ማኸ. ማፃ 21:12:: 9:9 ማኸ. ማፃ 18:10::

10 ዬያ ሌሊቱዋንቴ ኑ ፃጰ ማኣርኮ ዓዳሢ ማዔ፥ ዪሳክቄም ዒርቢቃ ሜንቴ ናይ ጎጰጰ ዋደ"ና፥ 11-12 ያኦሲኮ ደኦሪፃ፡- ማደ ዛገቱዋንቴ ደኦሪኒ ኮዔሢ ደኦሪኒ ዳንዳዓያ ማዔሢ ዔርዛኒ ላምፃ ናኣታ" ሸይንቴ ፑርታኣ ማፃም ኮሺ ባኣዚ" ማዳንዳሢኮ ቤርታ ያኦሲ ዒርቢቃም፡- «ቶይዲ ጌኤዚም ማዳያ ማዓንዳኔ» ጌዔኔ።

13 ዬይያ፡- «ያይቆኦቤ ታ ናሽኬኔ፤ ዔኤሳዎ ጋዓንቴ ታ ዒፄኔ» ጌይንቴ ፃኣፒንቴሢፕጉዴያኬ።

14 ዓካሪ ኑ ዋዚ ጋዓንዳይ? «ያኦሲ ዓሲ ዲማሳኔ» ኑ ጋዓኒ ዳንዳዓ? «ያኦሲ ዓሲ ዲማሳኔ» ፔቴ"ታፃ ኑ ጋዓኒ ዳንዳዐቀሴ!

15 ዓይጎር ጌዔቴ ያኦሲ ሙሴም፡-

«ታ ማኣራኒ ኮዓሢ ማኣራንዳኔ፤ ሚጪንታኒ ኮዓሢ ማኣ ታ ሚጪንታንዳኔ»

ጌዔኔ። 16 ዬያር ያኦሲ ዓሲ ደኦሪሢ ዓሲ ማላሢና ዓሲ ማደና ዛገቱዋንቴ ዒዛኮ ማኣሪያናኬ። 17 ያዲታሢር ጊብፄ ካኣቲም፡- «ታ ዋልቆ ኔ ዛሎ"ና ታ ዳዋኒና ሱ"ንፃኣ ታኣኮ ዓጮ" ቢያይዳ ዔርቴያ ማዓንዳጉዲ ታ ኔና ካኣታሴኔ» ጌይንቴ ፃኣፒንቴኔ። 18 ዬያር ያኦሲ ኮዔሢ ማኣራኔ፤ ዒና ባይቃንዳጉዲ ዒ ኮዔሢኮ ዒና" ማሉዋጉዲ ደዲሻኔ፤

ያኦሲኮ ጎሪ"ንቶና ማኣሪያና

19 ዓካሪ፡- «ያኦሲ ማላሢ ማካኒ ዳንዳዒንቴዋያ ማዔቴ ያኦሲ ዓሰ ዓይጎር <ፑርታ ማዴኔ> ጌይ ጎሪ"ይ» ጋዓይ ናንዳኔ። 20 ሓይ ዓሢ ኔ! ያኦሲና ዋላ" ማርማኒ ዓይጎ ዋልቆ ኔኤኮ ዓኣይ? ማዢንቴሢ ማዢሢ ኮራ፡- «ኔ ታና ዓይጎር ሃያይዲ ማዢይ?» ጋዓኒ ዳንዳዓ?

21 ያቲ ማዢሢ ዢኢጮ ዓጪዳፓ ዔኪ ፔቴ" ባኤሎ ቦንቺንታያ ማሢ፤ ባጎዞ ቦንቺንቴዋያ ማሢ ማዢኒ ዳንዳዐቀዳዳ?

22 ያኦሲ ዳጎ ጎሪ"ንቶ ፔኤኮ ዳዋኒና ዋልቆ ፔኤኮ ዔርዛኒ ኮዒ ባይሲንቶም ጊኢጊንቴዞንሢ ሚርጌና ጊቢ" ዳንዳዓያ ማዔቴሽ!

23 ዬያ ዒዚ ማዴሢ ቤርታዲ ቦንቺም ዒ ጊኢጊሹ፥ ዒ ማኣሬ ዓሰም ዒዛኮ ቦንቺ ዴኤፑም ዳዋኒኬ። 24 ዒ ማኣሬ ዓሰ ዓይሁዳፓ ሌሊቱዋንቴ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሰይዳፓኣ ኑና ዔኤሌ"ኔ።

25 ዬይያ፡- ያኦሲ ማሊያ ኬኤዛ" ሆሴዔ ዛሎ"ና

«ታ ዴሬ ማዒባኣ ዓሰ
    <ታ ዴሬ!> ጌይ ታ ዔኤላ"ንዳኔ፤
ታ ናሽኩዋ ዴር" <ታኣኒ ናሽካዞንሢ!»

9:11-12 ማዢ. ማፃ 25፥23።   9:13 ሚሊ. 1፥2-3።   9:15 ኬሲ. ማፃ 33፥19።   9:17 ኬሲ. ማፃ 9፥16።   9:20 ዒሲ. 29፥16፤ 45፥9።

ጌዲ ታ ዔኤላ"ንዳኔ፤
26 ዔያታ <ሲንሢ ታኣኮ ዳሬቱዋሴ> ጌይንቲ ቤዘይዳ
<ናንገና ባይቁዋ ያኣዛሢ ናኣቶ" > ጌይንታንዳኔ»

ጌይንቲሢጉዳያኩ።

27 ያኦሲ ማሊያ ከኤዛ ዒሲያሴ
ዒሰራዔኤሌ ዓሰ ዛሎ" ዑኡዘ ዴ"ጊዲ፡-

«ዒሰራዔኤሌ ናኣቶ"ኮ ፓይዳ"
ባዘ" ማኣሻሎ"ጉዲ ሚርጌቲያ
ዔያቶይዳፓ ዳቃንዳዘንሢ ዳካ" ሌሊኩ።

28 ዬይያ ያኦሲ ናጉዋዎ
ሩኡሪና ዓጮ"ይዳ ዋጋንዳሢሮኩ» ጌዔኔ።

29 ዬያጉዲ ሃሃ ዒሲያሴ ከኤዛዎ፡-
«ቢያ ባኮ ዋይሃ ጎዳሢ ዜርዎ ኦኡኮ ዓይሲባኣያታቲ
ሶዶሚና ጋሞራና ካታማ" ባይቁሢጉዲ

ኦኡኒ ሄኤዶ ባይቁያ ናንዳንቲኩ» ጌይ ቤርታዲ ከኤዜኔ።

30 ዓካሪ ኦ ዋዚ ጎዎንዶይ? ኪሪሰቶሴ ጉሙርቁሢና ጳዳ ዒሉ"ዋ
ላቢ" ኮዒባኣ፣ ዓይሁይቲዋ ዓሳ ዳንቁኔ፤ 31 ጋዓንቲ ዋጌይዳፓ
ጳዳ ዒሉ"ዋ ኮዔ፣ ዒሰራዔኤሌ ዓሳ ዋጎ ኩንሢኒ ዳንዶዒባኣሢሮ
ዒሉ"ዋ ዳንቃኒ ዳንዳዒባኣኒ። 32 «ዓይጎር ዒሉ"ዋ ዳንቁባኣይ?»
ጌዔቲ ዔያታ ዒሉ"ዋ ዳንቃኒ ኮዔሢ ያኦሲ ጉሙርቁሢናቲዋንቲ
ማዳር ማዔሢሮ ዲቃ ሹጫሢዳ ዔያታ ዲቁንቲኔ፤ 33 ዬይያ፡-

«ሓይሾ፤ ዓሲ ዲቃ ሹቸ
ዒዮኔይዳ ታ ጌሢኔ፤

ዬይ ሹጫሢ ዓሲ ዲቁ፣ ዓጋ ላሌኩ።
ዒዛ ጉሙርቃሢ ጋዓንቲ ቦርሲንታዓኩ»

ጌይንቲ ያኣፒንቲሢጉዲኩ።

10

ዒሰራዔኤሌ ዓሳ ያኦሲ ጎይያ ዓኣዲባኣሢ

1 ታ ዒሾንሦ! ታ ሚሾንሦ! ታኣኮ ዒና"ይዳ ዓኣ ዴኤፖ
ማሊያና ያኦሲ ታ ሺኢቃ ሺኢጲ ያዒሰራዔኤሌ ዓሳ ዳቃንዳጉዲኩ።

2 ጎኔና ዔያታ ዔሩዋዎ ማዳኔ፤ ያኦሲ ዛሎ" ባኮ ዒናፓ ናሽካ ዓያና
ዔያቶኮ ዓኣሢ ታ ታ ቶኣኪና ዔያቶኮ ማርካኩ። 3 ያኦሲ ዓሰ ዒሎ"
ማሢ ዛጋ ጎይያ ዔያታ ዔሩዋዎ ዔያታ ፔኤር ዒላ"ኒ ኮዒዎና ያኦሲ

9:25 ሆሴ. 2፣23። 9:26 ሆሴ. 1፣10። 9:28 ዒሲ. 10፣22-23። 9:29
ዒሲ. 1፣9።

ዲሎምም ዓይሢንቲባኣሴ። 4 ዓሲ ቢያ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቁሢና ዲሎ"ንዳጉዲ፥ ሙሴኮ ዓሰ ዎይሦ ዎጋ ኪሪሰቶሴና ኩሜኔ።

ዳቂንታ ቢያ ዓሲም ማዒያ

5 ዎጎ ኩንሥሢና ጴዳ ዲሎ"ሞ ዛሎ" ሙሴ ፃኣፔሢ፡- «ዎጎ ኩንሥሢ ቢያ ሸምፔናናንጋንዳኔ» ጋዒያኬ። 6-7 «ኔኤኒ ዒኖና <ፔቴ" ዓሲ ኪሪሰቶሴ ኬይሳኒ ሌካ ጫሪንጮ ኬሰኩንጎ፣ ጌዒፖ፣» ሃሢ «ኔ ዒኖና <ፔቴ" ዓሲ ኪሪሰቶሴ ኬሳ"ኒ ሓይቄ ዓጎ ዓኣ ቤዞ ኬዶ"ንጎ፣ ጌይፖ» ዩይ፡- ኪሪሰቶሴ ሓይካኬ፤ ያኦሲ «ዲሎ"ኬ» ጌይ ዛጋ ዓጎ ያዲ ጎዑዋሴ።

8 ሓሢ ገንሣ፡- «ያኦሲኮ ቃኣላ" ኔኤኮ ኮይላ"ኬ፤ ፔቶ" ሃሢ ኔኤኮ ዳንጎና ዒኖናይዳኬ» ጌይንቲ ፃኣፔንቴኔ። ዩይ ቃኣላ" ኦኤኒ ኬኤዛ ጉሙርቁያ ቃኣሎ"ኬ።

9 ዩሱሴ ጎዳ ማዕሢ ኔ ዒኖና ኔ ማርካዲ ያኦሲ ዒዛ ሓይባ"ፓ ዔቁሴሢያ ኔ ጉሙርቁቶ ዳቃንዳኔ። 10 ዓይጎር ጌዔቴ ዓሲ ፔ ዒኖና ጉሙርቁ ዲላ"ኔ፤ ፔ ዳንጎና ማርካዲ ዳቃኔ፤ 11 ዩይያ፡- «ዒዛ ጉሙርቁሢ ቢያ ቦርሲንቲንዲዋሴ» ጌይንቲ ፃኣፔንቴሢ፣ጌይያኬ።

12 ዓካሪ፤ ፔቴ" ያኣዛሢ ቢያሢኮ ጎዳ ማዕሢር ዓይሁዴ ዓሰና ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሰና ባኣካ" ዲሙሞ ባኣሴ፤ ዒዚ ኮሺ ያኦሲ ማዕሢር ሺኢቃዞንሢም ቢያ ዳቂንቶ ዓንጅ ማርጌና ዒንጋኔ፤ 13 ዓይጎር ጌዔቴ ጌኤኩ ማፃኣፖይዳ፡- «ጎዳ ማኣዳ"ንዳጉዲ ዔኤላ"ሢ ጉቤ ዳቃንዳኔ» ጌይንቴኔ።

14 ጋዒንቴ ዒዛ ጉሙርቁባኣታዎ ዎይቲ ዔያታ ዔኤላ"ኒ ዳንዳዓይ? ሓሢ ዒዛ ዛሎ" ዎይዚ ባኣዎ ዎይቲ ዔያታ ጉሙርቁንዳይ? ዔያቶም ኮኩ ሓይሶ ቃኣሎ" ኬኤዛ ዓሲ ባኣንቴ ዎይቲ ዔያታ ዎይዚ ዳንዳዓንዳይ? 15 ጌኤኩ ማፃኣፖይዳ ኮኩ ሓይሶ ቃኣሎ" ኬኤዛዞንሢ ኬኤዞም ዳኪንቲባኣያታቴ ዎይቲ ዔያታ ኬኤዛኒ ዳንዳዓንዳይ? «ኮኩ ሓይሶ ኬኤዛ ዓሰኮ ቶካ ዎዚጉዴ ኮሺዳይ?» ጌይንቲ ፃኣፔንቴሢ፣ጌይያኬ። 16 ጋዒንቴ ያኦሲ ማሊያ ኬኤዛ ዒሲያሴ፡- «ጎዳሢዮ! ኦኤኒ ኬኤዛ ቃኣሎ" ያኦኒ ዔኬይ?» ጌዔሢጉዲ ቢያሢ ኮኩ ሃይሶ ቃኣሎ" ዔኪባኣሴ። 17 ዓካሪ፤ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቁሢ ጴዳሢ ኮኩ ሓይሶ ዎይዚዳፓኬ፤ ኮኩ ሓይሳኣ ኪሪሰቶሴ ዛሎ" ኬኤዛሢ። 18 ሃንዳ ታ ሃዚ ጎም፤ ኮኩ ሓይሶ ዔያታ ዎይዚባኣሴ ጌይሢዳ? ጌኤኩ ማፃኣፖይዳ፡- «ኮኩ ሓይሳ ዓጮ" ቢያይዳ ኬኤዚንቴኔ፤

10:5 ለዊ. ዓከ 18፡5። 10:8 ለሚ. ዎማ 30፡12-14። 10:11 ዒሲ. 28፡16። 10:13 ዒዩ. 2፡32። 10:15 ዒሲ. 52፡7። 10:16 ዒሲ. 53፡1።

ዩይ ዑኡዛ ዓጮ"ኮ ጋፖ ሄሌ"ኔ»
 ጌይንቲ ፃኣፒንቲሢፕቲዲ፡ ጎኔና ዒሰራዔኤሌ ዓሳ ዋይዜያኬ።
 19 ሐሣ ዒሰራዔኤሌ ዓሳ ኮዡ ሐይሶ ዔሪባኣሴ ጌይሢዲ? ዩይ
 ያዲ ጌይንቲዋጉዲ ሙሴ ሃያኮ ቤርታ፡-
 «ቦሂንቲ ዓሶ ዓሲ ማሂ
 ፈይቲ ዔያታ ኑጉዲ ማዔይ» ታ ዒንሢ ጌይሲሳንዳ፤
 ዔኤቢ ዔሩዋ ዓሶ ዔርዚ
 ታ ዒንሢ ደጋሳንዳ፤» ጌዔ።።
 20 ያኦሲ ማሊያ ኬኤዛ ዒሲያሴ ሐሣ፡-
 «ታና ኮዒባኣሢም ታ ጴዳ፤
 «ያኦሲ ዓንካዳይ?» ጌይ ታና ያኦጪባኣዞንሢም ታ ፔጋዲ ጴዳ፤»
 ጌዒ ጫርቂ ኬኤዜ።።
 21 ጋዓንቲ ዒሰራዔኤሌ ዓሶ ዛሎ" ኬኤዛያ፡-
 «ዓይሢንቲዋ፡ ዒፃ ዳሬ
 ታ ባንሢ ሙካንዲጉዲ
 ቢያ ዋዳ ኩጮ ታ ቤኤዜ፤» ጌዔ።።

11

ያኦሲ ዒሰራዔኤሌ ዓሶ ፔቶ" ሃሺ"ባኣያ ማዒያ

1 ሂንዳ ታ ሐሣ ሂዚ ጎም፤ ያኦሲ ፔ ዳሮ" ሃሺ"ያ? ፔቴ"ታያ
 ሃሺ"ባኣሴ! ታኣኒ ታ ቶኦኪና ዓብራሃሜ ዜርፃፓ ሐሣ ቢኢኒያሜ
 ማኣራፓ ማዔያ ዒሰራዔኤሌ ዓሲኬ። 2 ዩያሮ ያኦሲ ቤርታዲ ዶኦሪ
 ዳሮ" ሐሺ"ባኣሴ፤ ጌኤዡ ማፃኣፓ ዔኤሊያሴ ዛሎ" ዋዚ ጌዔቴያ
 ዒንሢ ጳቂሡዋዓዳ? ሐሣ ዒሰራዔኤሌ ዳራ" ማዳ ባኮ ዋዚ ጌዒ
 ያኦሲም ዒዚ ፑሽኬቴያ ዒንሢ ዔሩዋዓዳ? 3 ዒማ"ና ዔኤሊያሴ፡-
 «ጎዳሢዮ! ኔ ማሊያ ኬኤዛዞንሢም ዔያታ ዋዳ፤ ኔኤም ዒንጎ ባኮ
 ዒንጊ ካኣሽኮ ቤዞዋ ሻሂም ታኣኒ ሌሊ ዓቴ"ኔ፤ ታናኣ ሐሣ ዔያታ
 ዋዳኒ ኮዓ፤» ጌዔ።። 4 ጋዓንቲ ያኦሲ ዒዛም ማሃያ፡- «ጎኔ ያኦሲ
 ማዒባኣ፣ ባዓኣሌ ጎያ ያኦዞ ካኣሽኪባኣ ላንካይ ሺያ ዓሲ ታኣኮ
 ዓኣኔ» ጌዔ።። 5 ሐሢ ማዔቴያ ያኦሲኮ ኮሹዋ ዒንጊያና ዶኦሪንቲ
 ዳካ" ዒሰራዔኤሌ ዓሲ ዓኣ።። 6 ያኦሲኮ ዶኦሪያ ኮሹዋ ዒንጊያና
 ማዔቶ ማዳናቴዋሴ ጌይሢኬ፤ ዋንዳ ማዳና ማዔቴ ያኦሲኮ ኮሹዋ
 ዒንጊያ ኮሹዋ ዒንጊሢ ማዒዲዋያታንቲኬ።።

10:18 ዓይኦ. 19፡4። 10:19 ላሚ. ዋማ 32፡21። 10:20 ዒሲ. 65፡1።
 10:21 ዒሲ. 65፡2። 11:1 ፒልጲ. 3፡5። 11:3 1ካኣቶ". ማ 19፡10፤ 14።
 11:4 1ካኣቶ". ማ 19፡18።

7 ዓካሪ ጋፒንግ ዓይጎ ማዕይ? ዲሰራዔኤሌ ዓሳ ዔያታ ኮዔ ባኮ ዴንቁባኣሴ፤ ዔያቶይዳፓ ዶኦሪንቴዘንሢ ጋባንቴ ኮዔ ባኮ ዴንቁኔ፤ ዓቴ" ዓሳ ጎኑሞ ዔራኒ ዳንዳዒባኣሴ። 8 ዬይያ ስዲ ማዕይሢ፡-

«ጆኦሲ ዒሮ" ዔያቶኮ ዶጨሴኔ፤

ዬያሮ ሃሮ" ሄላ"ንዳኣና

ዓኣፓ ዔያቶኮ ዴንቁሞሴ፤

ሞያኣ ዔያቶኮ ሞይዙሞሴ»

ጌይንቴ ግኣፒንቴሢሮኤ። 9 ዳውቴ ሐሣ፡-

«ዔያታ ሙዓኒ ቡካ ቤዛ ዓርቃ ፒሮ፤

ሐሣ ሎንሣ ዔቴ ማዒ ዔያቶ ሜታሶንጎ!

10 ዓኣፓ ዔያቶኮ ዴንቁሞጉዲ ዲሞንጎ፤

ጌኢራኣ ዔያቶኮ ሜቶና ቢያ ኬሊ" ሞሶንጎ» ጌዔኔ።

11 ሂንዳ ላሚ ታ ሐሣ ሂዚ ጎም፤ ዓይሁዶ ዓሳ ዳቢንቴሢ ያንጊና ባይቃንዳጉዲዳ? ስዲቴሞሴ! ዓይሁዶ ዓሳ ዳቢንቴሢ ዘሎ"ና ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ ዳቁንታ ዴንቁኔ፤ ዬይ ስዲ ማዕይሢ ዔያታ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ፡- «ሞይቴ ዔያታ ኑጉዲ ማዕይ?»

ጋባንዳጉዲኬ። 12 ዓይሁዶ ዓሳኮ ዳቢንታ ዓጮ"ሞ ሚርጌ ዓንጆ ጴዲሴኔ፤ ሐሣ ዔያቶኮ ባሊቲባኣያ ማዒፃ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳም ዓንጆ ማዕይ፤ ሞንዴ ዓይሁዶ ዓሳ ቢያ ዳቁያ ማዕይቴ ዓንጆ ሞዚ ሚርጋንዳንቴዳይ?

ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳኮ ዳቁንቶ

13 ሐሣ ሐያ ታ ኬኤዛሢ ዒንሢ፤ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳምኬ፤ ዒንሢ፤ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳም ታ ኬኤዛንዳጉዲ ዳኪንቴሢሮ ታ ማዳ ማዳ"ና ሞዛዳኔ። 14 ሐያ ታ ማዳሢ ታ ግጳ ማዕ ዓይሁዴ ዓሳ፡-

«ዔያታ ሞይቴ ኑጉዲ ማዕይ?» ጌይሳኒኬ፤ ዬያይዲፆና ጎምጎቴ ዔያቶይዳፓ ፔቴ" ፔቴ"ዘንሢ ታ ዳቁሻንዳያ ናንዳኔ። 15 ጆኦሲ ዔያቶ ሃሹ"ሢሮ ሜሌ" ዓሳ ጆኦሲና ቡካያ ማዕይቴ ጆኦሲ ዔያቶ ፔ ዓሲ ማሂ ዔካ ሞዶ"ና ሞሞይታንዳያ ዒንሢሞ ማላይ? ዬይ ሐይቢዳፓ ዔቁሢጉዴያኬ!

16 ፔቴ" ቆኦሮ ሙኑቃኮ ካራ"ፓ ዔኪ ጆኦሲም ዳማዴያ ማሆናቴ ሙኑቃ ጉቤ ጆኦሲም ዳማዴያ ማዓኔ። ዬያጉዲ ሃሣ ፔቴ" ሚሢኮ ግጳ ጆኦሲም ዳማዴያ ማዕይቴ ካኣፓኣ ዳማዴያ ማዓኔ።

17 ማኦሮ ካራ" ቴኮ"ና ሪሚቶ ሚጆኮ ካኣፖ ማዕ ዓይሁዶ ዓሳ ሜቁ ኬዴ" ቤዛ ጌሆና፤ ካዮ ሪሚቶ ካኣፖጉዲ ማዕ፤ ዒንሢ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ ዔያቶም ዒንጊንታ ዓንጆ ዒንሢያ ዴንቃያ

11:8 ላሚ. ሞማ 29፥4፤ ዒሲ. 29፥10። 11:10 ዓይኑ. 69፥22-23።

ማዕኔ። 18 ይያር ዲንሢ ዓይሁዴ ማዕባኣ ዓሳ ማቂ ኬዴ" ካኣፖ፡ ዓይሁዴ ዓሶይዳ ያቶርቂፖ፡ቲ፤ ዲንሢ ካኣፒ ሌሊ ማዕሢር ፃጰ ዲንሢ ኬዴ ዓርቂ፤ ዲንሢ ፃጰ ኬዴ ዓርቂባኣሢር ሄርሺጎጎጎዳያ ዲንሢም ኮይሱዋሴ።

19 ጋዓጎ፡- «ካኣፓ ማቂ ኬዴ"ሢ ኦኦኒ ዔያቶ ቤዛ ጌላንዳጉዲ ጌይኬ» ዲንሢ ጋዓጎዳኣንዳኔ። 20 ያዲ ዲንሢ ጋዓኒ ጎኔኬ፤ ጋዓጎ፡ ዔያታ ማቂ ኬዴ"ሢ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቁዋዎ ዓቲዖና ማዓዛ ዲንሢ ዶዶ ዲኢካ ዴዔሢ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቁዖናኬ፤ ያዲ ማዕሢር ዓዲጊጫንዳፓዓቲም ያቶርሙም ዲንሢ ኮይሱዋሴ።

21 ዓይጎር ጌዔቴ ያኦሲ ቤርታ ማዢንቶ ካኣፖ ማዕ፡ ዓይሁዴ ዓሶም ሚጠንቲባኣያ ማዕቴ ዲንሢማኣ ሚጠንታዓኬ። 22 ዓካሪ ያኦሲኮ ሚጠንቶና ሚጠንቶ ዲዲዖና ዛጉዋቴ፤ ሚጠንቶ ዲዲዖ ዓዛኮ ማቂ ኬዴ"ዘንሢም ማዓዛ፡ ሚጠንቶ ዲ ዲንሢ ሚጠንታኔ፤ ይዩ ዲ ማዳንዳሢ" ዲዛ ጉሙርቁዖና ዶዶ ዲንሢ ናንጌቴኬ፤ ዶዶባኣቴ ጋዓጎ፡ ዲንሢያ ማቂ ኬዴ"ንዳኔ። 23 ዓይሁዴ ዓሳ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቁዖ ዲዲዖ ሃሺ" ማዕቴ ቤርታ ዔያታ ዓኣ ቤዛ ማማዓንዳኔ፤ ዋይቲ ጌዔቴ ያኦሲ ዔያቶ ቤርታ ዓኣ ቤዛ ማሃኒ ዳንዳዓኔ። 24 ዲንሢ፡ ዓይሁዴ ማዕባኣ ዓሳ፤ ዲንሢ ካዮ ሪሚቶ ካኣፖ ማዕ ዓኣያታዎ ዲንሢኮ ቤዛ ማዕባኣ፡ ቱኮ"ና ሪሚቶ ሚዖይዳ ዓይሢጎጎጎ ዳንዳዔቴ ቱኮ"ና ሪሚቶ ካኣፖ ማዕ ዓይሁዴ ዓሳ ቤርታ ዔያታ ዓኣ ቤዛ ማዓኒ ዋይቲ ዔያቶም ዳንዳዒጎጎጎዳዋይ!

ዲሰራዔኤሌ ዓሳ ዳቃኒ ዳንዳዓያ ማዕዩ

25 ታ ዲሾንሦ! ታ ሚሾንሦ! «ኦ ዔራኬ» ጌይ ሄርሺጎጎጎ፡ቲ፤ ፔቴ" ዓኣሺጎጎ፡ ባኣዚ" ታ ዲንሢም ኬኤዛንዳኔ፤ ይና ዓይጎዳይ ጌዔቴ ዲሰራዔኤሌ ዓሶኮ ጉሙርቆ ዲዲዖ ጋፒንሢ ሄላ"ንዳኣናቱዋንቴ ዔኤሊ"ንቴ፡ ዓይሁዴ ማዕባኣ ዓሳ ቢያ ያኦሲ ባንሢ ሙካንዳያ ሄላ"ንዳኣናኬ። 26 ዓካሪ፤ ዲሰራዔኤሌ ዓሳ ቢያ ዳቃንዳሢ፡-

«ዳቂሻሢ ዲዮኔፓ ኬሰካንዳኔ፤ ያይቆኦቤ ዜርዖኮ ጎሞ ባይዛንዳኔ፤

27 ጎሞ ታ ዔያቶኮ ባይዛ ዎዶ"ና ዔያቶና ዎላ" ታ ጫኣቃንዳ ጫኣቁማ ያዲኬ»

ጌይጎጎ፡ ፃኣፒጎጎ፡ ጎይዖናኬ። 28 ዲሰራዔኤሌ ዓሳ ኮዢ ሓይሶ ዋይዜዎ ዔኮ ዲዲዖና ዲንሢ ዓይሁዴ ማዕባኣ ዓሶም ዳቂጎጎ፡ ማዓንዳጉዲ ያኦሲኮ ዔያታ ሞርኬ ማዕኔ። ጋዓጎ፡ ዶኦሪጎጎ፡ ዛሎ"ታቴ ዔያታ ዓደንሢ ዛሎ"ና

11:26 ዲሲ. 59፡20። 11:27 ዔር. 31፡33-34።

ያክሱኮ ዲጊኖኬ። 29 ያክሱ ደኦሪ ሐሣ ኮሹሞ ዲንጊያዎ ዲንጊሣኪኮ ጊንፃ ዲ ማዳ ማዳ"ና «ዳይጋ ታ ሂዳይ!» ጌይ ማሉቀሴ።
 30 ዲንሣ፣ ዳይሁዳ ማዲባኦ ዳሳ ቤርታ ያክሱም ዳይሣንቱዋያኬ፤ ሐሣ ጋዓንቱ ዳይሁዳ ዳሳ ዳይሣንቱባኦ ዛሎ"ና ያክሱ ማኦሪያ ዳይሣ ጭንቄ። 31 ያክሱ ዲንሣ ማኦሪሣ ዔያታ ዛጋያ ያክሱም ዳይሣንቱዋያ ማዔኔ፤ ጋፒንፃ ጋዓንቱ ዲንሣ ማኦሪ ሳይያ ዔያቶዎ ማኦሪንዳኔ። 32 ዳይጎሮ ጌዔቱ ያክሱ ዳሲ ቢያ ማኦሪኒ ጋዓያ፣ ዳሲ ቢያ «ዳይሣንቱዋያኬ» ጌይ ሃሼኔ፤

ያክሱ ሄርሺሣ

- 33 ያክሱኮ ኮሹሞና ሃኦማቶና ሃሣ ዔራቶና ያክሲያ ዔሩቀያኬ!
 ዲ ዎጋ ዎጊፃ «ዎዚሞዳይ?» ጌይንቱዋያኬ፤
 ዲ ማዳ ሳይፃኦ ዔርቱዋያኬ!
- 34 ያክሱ ማሊሣ ዔራይ ያክሲያ ባኦ፤
 ዲ ዛ ዘራ ዳሲያ ባኦ፤
- 35 ታልያ ማሃንዳጉዲ፣
 ዲ ዛም ታልዔ ዳሲያ ባኦ።
- 36 ዎይቲ ጌዔቱ ቢያ ባኮ ማዜሣ ዲ ዛኬ፤ ቢያ ባኮ ናንጊሻሣያ
 ዲ ዛኬ፣ ዲ ዛም ናንጋያኬ፤ ናንጊና ቦንቾ ዲ ዛም ማዎንጎ፤ ዓኦማን።

12

ያክሱም ማዳኒ ናንጎንድ ሳይሣ

1 ዓካሪ ታ ዲሾንሦ! ታ ሚሾንሦ! ያክሱ ዎዛሳያ ሃሣ ናንጊና ባይቁዎ ዲንጎ ባኦዚ" ማሂ ዲንሣ ያክሱም ዲንሣ ዲንጋንዳጉዲ ዓቶም ጋዓ ያክዛሣ ሱንያና ታ ዲንሣ ሺኢቃኔ፤ ዬይ ዲንሣ ዲንጋኒ ኮይሳሣ፤ ፒዜ ማዔያ ሳኔና ያክሱ ካኦሽኪሣኬ። 2 ኮሺ ሃሣ ዎዛሳያ፣ ፓጫ ባኦዚ"ያ ባኦያ ማዔ ያክሱ ማሊያ ዲንሣ ዔራንዳጉዲ ዲንሣኪኮ ዲና" ዓካዲ ላኦሚንቶንጎ፤ ጋዓንቱ ሐያ ዓጮ" ዳሶኮ ፑርቶ ማሊያጉዲ ማዲፖቲ።
 3 ሐሣ፡- «ዲንሣ ፔቲ" ፔቲ"ሣም ያክሱ ዲንጌ ጉሙርቁያጉዳያ ሺሌዑሞና ማላንዳፓቲም ዲንሣም ኮይሳሣዳፓ ዑሣ ዓኦሣ፣ ዲንሣ ዳጊዲ ማሊፖቲ» ጌይ ያክሱ ታኦም ፔ ኮሹሞና ዲንጌ ሳይያና ታ ዲንሣ ዘራኔ። 4 ኦኦኮ ፔቲ" ፔቲ"ሣኪኮ ዑያይዳ ዲማ ዲማ ቤሲ ዓኦኔ፤ ዬያ ዲማ ዲማ ዑያኮ ዲማ ዲማ ማዳ ዓኦኔ። 5 ዬያጉዲ

11:33 ዓሲ. 55፣8። 11:35 ዓዮ. 41፣11። 11:36 1ቆር. 8፣6።

ኩሉን ሚርጌታዎ ኪሪሰቶሴና ኑ ፔቴ" ዑሢኬ፤ ፔቴ" ዑጾኮ ዲማ ዲማ ቤዘ ኑ ማዔ ጎይዖና ዋላ" ኑ ካኣማያኬ። 6 ዬያር ያኦሲ ፔ ኮሹሞ ዒንጊዖና ኑም ዒንጌ ዲማ ዲማ ዒንጊዖጉዲያ ኑ ማደም፤ ኑም ዒንጊንቴሢ ያኦሲ ማሊሢ ኬኤዚሢ ማዔቴ ያኦሲ ጉሙርቃ ጎይዖማ ኑ ኬኤዘም። 7 ኑም ዒንጊንቴሢ ሜሌ" ዓሲም ማደሢ ማዔቴ ደዲ ኑ ማደም፤ ኑም ዒንጊንቴሢ ዔርዚሢታቴ ኮይሳ ጎይዖ ኑ ዔርዘም፤ 8 ኑም ዒንጊንቴሢ ዓሲ ዘሪሢ ማዔቴ ኑ ዘርም፤ ኑም ዒንጊንቴሢ ዓሲም ዔኤቢ ዒንጊሢ ማዔቴ ዒናፓ ኑ ዒንጎም፤ ኑም ዒንጊንቴሢ ዓሲ ዋይሥሢ ማዔቴ ደዲ ኑ ዋይሥም፤ ኑም ዒንጊንቴሢ ሜሌ" ዓሲ ሚጨንቴሢ ማዔቴ ዋዘና ኑ ሚጨንቶም፤

ናሹሞ

9 ናሹማ ዒንሢኮ ዑሢ ማዒባኣ ናሹሞ ማዖንጎ፤ ፑርታ ባኣዚ" ሻኣኪንቴ፡ ኮሺ ባኣዚ" ዒናፓ ማደሞቴ። 10 ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ሻኣኪ ዋሊኮ ጌርሲንሢ ሃሢ ጌርንሢ ማዔሢር ዋሊ ዒናፓ ናሽኪንቴሞቴ፤ ሜሌ" ዓሲ ዒንሢ ቦንቻሰካፓ ባሽ ቦንቻኒ ኮዑሞቴ፤ 11 ቤልፁሞ ሃሺ"፡ ጉቤ ዒናፓ ጎዳ ዬሱሴም ደዲ ማደሞቴ። 12 ሓገ ማዓንዳ ባኮና ዋዛደሞቴ፤ ሜቶ ዋዴና ገቢ" ዳንዳዑሞቴ፤ ቢያ ዋዴና ሃሢ ሺኣቁሞቴ። 13 ኪሪሰቶሴ ጉሙርቃ፡ ዒንሢኮ ዒሽንሢ ሜቴቶ ማኣዴ"ሞቴ፤ ሸኦቺ ማዒ ሙካዘንሢያ ሸኦቺንሢ ዔኩሞቴ።

14 ዒንሢ ዓዲ፡ ዳውሳዘንሢ ዓንጁሞቴ፤ ዓዓንጁንዳፓዓቴም ዔያቶም ጋዳንቁፖቴ። 15 ዋዛደ ዓሶና ዋላ" ዋዛደሞቴ፤ ዬኤካ ዓሶና ዋላ" ዬኤኩሞቴ፤ 16 ዋላ" ፔቴ" ማሊሢና ጊኣጊ ናንጉሞቴ፤ ዒንሢ ቶኦኮ" ዴጊሲ ያቶርቁሢ ሃሺ"፡ ማንቆ ዓሶና ዋላ" ፔቴ" ማዑሞቴ፤ * «ታጊዳፓ ሜሌ" ዔር ባኣሴ» ጌይፖቴ።

17 ዓሲ ቢያም ኮሺ ባኣዚ" ማደሞቴ፤ ዓሲ ፑርታ ባኣዚ" ዒንሢም ማዴቴ ዒንሢያ ፑርታ ባኣዚ" ማሢ ማደፖቴ። 18 ዒንሢም ዳንዳዒንታያ ማዔቴ ዓሲ ቢያና ኮሹሞና ናንጋኒ ዒንሢ ማዳንዳያ ኮይሳ ባኣዚ" ቢያ ማደሞቴ። 19 ታ ዒሸንሢ! ታ ሚሸንሢ! ኮሜ ያኦሲም ሃሹ"ሞቴ፤ ዒንሢር ኮሜ ዔኪፖቴ፤ ዓይጎር ጌዔቴ ያኦሲ፡- «ኮሞ ማሃንዳሢ ታናኬ» ጋዓኔ ጌይንቴ ያኣፒንቴሢሮኬ። 20 ዬያር ኮሜ ማሃሢዳፓ፡-

---

12:5 1ቆሮ. 12፡12። 12:8 1ቆሮ. 12፡4-11። 12:14 ማቴ. 5፡44፤ ሉቃ. 6፡28። * 12:16 ማንቆ ዓሶና ዋላ" ፔቴ" ማዑሞቴ፡- ጌይዖ «ቦሃንታ ማደ ማዳሲያ ናሽካያ ማዑሞቴ» ጌይሢኬ። 12:16 ኮኦኪ. 3፡7። 12:19 ላሚ. ዋማ 32፡35።

«ኔኤኮ ሞርካሢ ናይዳቴ
 ዒዛ ሙኡዜ፤
 ዴኤቤቴያ ዒዛ ዑሼ፤
 ዬያ ኔ ሂዳቴ ዒ ማዳ ማዳ"
 ዴኤፒ ዳቢንቴ ማዕሚ ዒዛም ዔርታንዳኔ።»

21 ዬያሮ ፑርታ ማዳ ኮሹሞና ባባሽ፤ ፑርቱሞና ባሺንቴ።

13

ዓጮ" ዎይሃ ዓሰም ዓይሢንታኒ ኮይሳሢ

1 ዓይጎ ቢታንቶዎ ማዕም ዒንገንታሢ ያኦሲ ማሊሢና ማዕሢሮ ሐሢ ዓኣ ዎይሃ ዓሰዎ ደኦሬሢ ያኦሲታሢሮ ዓሲ ቢያ ዎይሃ ዓሲም ዓይሢንታንዳያ ኮይሳኔ። 2 ዬያሮ ዓጮ" ዎይሃ ዓሰም ዓይሢንቶ ዒፃሢ ቢያ ያኦሲ ዓይሢያዎ ዒፃያኬ፤ ዓይሢንቶ ዒፃሢ ፔ ቶኦካ ሜቶ ዔኪ ሙካንዳኔ። 3 ዎይቲ ጌዔቴ ዓጮ" ዎይሃ ዓሰ ዒጊቻሢ ፑርቶ ማዳዘንሢ ማዕንዳኦፓዓቴም ኮሺ ማዳዘንሢቱዋሴ፤ ዓጮ" ዎይሃ ዓሰ «ዒጊጫዓ» ኔ ጋዓ? ሂዳያታቴ ኮሺ ባኣዚ" ማዳ፤ ዎይሃ ዓሰ ኔና ጋላታንዳኔ። 4 ዓጮ" ዎይሃ ዓሰ ኔኤም ኮሺ ማዳንዳጉዲ ያኦሲ ደኦሬም ማዳያኬ፤ ዓጮ" ዎይሃ ዓሰ ዓንጋም ዓርቃሢ ጉራቱዋኣሢሮ ፑርታ ኔ ማዳያ ማዕቴ ዓጮ" ዎይሃ ዓሰ ዒጊጫ። ዒዚ ፑርታ ማዳ ዓሰ ዓርቂ ሜቶ ሄሊ"ሳንዳጉዲ ያኦሲ ጌሢያ ዒዘኮ ዓንጋዋኬ። 5 ዬያሮ ዓጮ" ዎይሃ ዓሰም ዓይሢንታንዳያ ዒንሢ ኮይሳኔ፤ ዒንሢ ዓይሢንታንዳሢ ያኦሲ ዒንሢዳ ዔኪ ሙካንዳ ጎሪ"ንቶሮ ለሊቱዋንቴ ዒና" ዒንሢኮ ዬያይዶንዶሢ ዔራያታሢሮኬ።

6 ዓካሪ ጌኡራ ዒንሢ ጨጋሢ ዬያሮኬ፤ ዓጮ" ዎይሃ ዓሰ ዬያ ማዳሻንዳጉዲ ያኦሲ ጌሢዘንሢኬ። 7 ዬያሮ ዓጮ" ዎይሃ ዓሰ ዘሎ"ና ዒንሢዳፓ ኮይንታ ባኮ ቢያ ኮንሡዋቴ፤ ጌኡራ ኮይሳሢም ጌኡራ፣ ሻንሻ ባኮ ዘሎ" ጨጎሢታቴያ ጨጉዋቴ፤ ዒጊጨንታኒ ኮይሳሢ ዒጊጨዋቴ፤ ቦንቻኒ ኮይሳሢያ ቦንቹዋቴ።

ዎሊ ናሽኪሢ

8 ዒንሢ ዎሊ ሴካና ሃንጋና ናሽኩዋቴ፤ ያ ጊዳ"ኣ ዒንሢኮ ናሹሞ ጋሌ ባኣያ ማዕንጎ፤ ዓይጎሮ ጌዔቴ ዓሲ ናሽኪሢ ዎጎ ኮንሢኔ ጌይሢኬ። 9 «ማሻ ሃሃ ዓኒ ማዒ ባኣያና ላሂፖ፤ ዓሲ ዎዲፖ፤ ዉኡቂፖ፤ ዓሲሮ ማዔ ባኣዚ" ዓይጎዋ ዘጊ ሱኡካዲፖ» ጋዓ

12:20 ኮኣኪ. 25፣21-22። 13:6 ማቲ. 22፣21፤ ማር. 12፣17፤ ሉቃ. 20፣25።

ዓይሢያንታ ሃንጎ ዓይሢያኦ ቢያ «ዓሲ ቢያ ኔና ማሂ ናሽኬ» ጋዓ ዩኖ ፔቴ" ዓይሢያ ዋጌሎ ጋራ ማዓኔ። 10 ዓሲ ናሽካሢ ቢያ፡ ዓሲም ፑርታ ባኣዚ" ማዲቀሴ፤ ዩያሮ ዓሲ ናሽካሢ ዋጎ ቢያ ኩንሣኔ ጌይሢኬ።

11 ዓካሪ ገንዓሰካፓ ዒንሢ ጴጫንዳ ዋዳ" ሄሌ"ሢ ዔሪጋፓ ዩያ ቢያ ማዲቀቴ፤ ዓይጎሮ ጌዔቴ ቤርታ ኑኡኒ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቄ ዋዳ"ይዳፓ ባሼ ሃሢ ኑኡኮ ዳቁንቶ ኬላ" ኑ ባንሢ ኮሺ ዑኬኔ።

12 ዲማ ካራኒ ማዔሢሮ ዲሞ ማዲ" ሃሺ"። ፖዖኮ ዓኣ ዖሎ ዓንጋሞ ኑ ዓርቆሞ። 13 ሮኦሪና ሃንታ ዓሲጉዲ ዔሪ፡ ኮይሳ ናንጌ ኑ ናንጎም፤ ኮይሱቀ ኮሢና ማሢንቲሢና፡ ማቾ ሃሃ ዓኒ ማዔ ባኣያና ላሂሢ፡ ላኣሊ ዓርቃኒ ኮዒ ዑሢ ዓርቄ ዓማሊ"ሢ፡ ማርሞና ፑርታ ቁኣሩሞዋ ኑ ሃሽ"ሞ። 14 ዩያይዳፓ ጎዳ ዩሱሰ ኪሪሰቶሴና ዋላ" ፔቴ" ማዑቀቴ፤ ዒንሢኮ ጎሞ ማሊያዋ ኩንሣኒ ማሊፖቴ።

14

ኮይሱቀ ጎይሢና ዓሲዳ ዋጋንዳያ ኮይሱቀኣሢ

1 ዒንሢ ባኣኮ"ይዳ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቄዖና ደዲቱዋ፡ ላቤ" ዓሲ ዓኣቶ ናሹሞና ዒዛ ዓዓርቄዋቴ፤ ኮይሱቀ ጎይሢና ዒዛኮ ላቤ" ማሊያይዳ ዋጊፖቴ፤ 2 ፔቴ" ዓሲኮ ጎሙርቄዖ፡- «ቢያ ባኣዚ" ሙይንታኒ ኮይሳያኬ» ጋዓያ ማዓኒ ዳንዳዓኔ፤ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቄዖና ደዲ ባኣሢ ጋዓንቲ ሙዓኒ ቱኮ"ናያ ሃሃ ዜርቆና ሳኣሚ ሌሊ ሙዓያ ናንዳኔ፤ 3 ዩያሮ ጉቤ ባኮ ሙዓሢ ሙዑቀኣሢ ቦሆፓ፤ ቱኮ" ባኮ ሙዓሢ ጉቤ ባኮ ሙዓሢ ዑፃ ኮይሱቀ ጎይሢና «ዳቤኔ» ጌይ ዋጎፓ፤ ዋይቲ ጌዔቴ ዒዛሲያ ዖኦሲ «ኮሺኬ» ጌዔሢሮኬ። 4 ዓካሪ ሜሌ" ዓሲም ማዲሢ ዑፃ ዋጋንዳያ ኔኣም ኮይሱቀሴ፤ ዓይጎሮ ጌዔቴ ዒዚ ሎኣሜቴያ ዔቁቴያ ዒዛኮ ጎዳ ዔሪፓኣዓቴም ኔ ባኣዚ"ቱዋሴ፤ ዒዛኮ ጎዳሢ ዒዛ ዔቁሳኒ ዳንዳዓሢሮ ደዲ ዒ ዔቃንዳኔ።

5 ዩያጉዲ ሃሃ፡- «ፔቴ" ኬላ" ባጎ ኬላ"ፓ ባሼ ቦንቹንታያኬ» ጌይ ማላይ ናንዳኔ፤ ባጋሢ ሓሃ፡- «ቢያ ኬላ" ሄኮ ቦንቹንታኒ ኮይሳኔ» ጌይ ማላይ ናንዳኔ። ዓካሪ ዩያጉዳ ባኮ ቢያይዳ ፔቴ" ፔቴ"ሢ ፔ ማሊያ ደማሲ ዔሪንዳያ ኮይሳኔ። 6 ፔቴ" ኬሎ" ሜሌ" ኬላ"ፓ ባሼ ማሂ ቦንቹያ ዓኣቶ ዩያ ዒ ማዲሢ" ጎዳ ቦንቹም ጌዒኬ፤ ቢያ ባኮ ሙዓሢ ጎዳ ቦንቹም ጌዒ ሙዓኔ፤ ሙዓ ሙዖሮዋ ዖኦሲ

13:9 ኬሲ. ማፃ 20፡13-15፤ 17፤ ላሚ. ዋማ 5፡17-19፤ 21፤ ሌዊ. ዓኬ 19፡18።

ዲ ጋላታኔ። ቢያ ሙዖ ሙዑዋአሢያ ያኦሲ ቦንቸም ጌዲ ሙዑዋሴ፤
 ዲ ሙዑዋዖ ሃሺ"ዖና ያኦሲ ጋላታኔ። 7 ኑጊዳፓ ዖና ማዕቴያ ፔኤሮ
 ናንጋና ፔኤሮ ሓይቃይ ባኦሴ፤ 8 ኑኡኒ ናንጌቴያ ጎዳ ዩሱሴም፣
 ሓይቄቴያ ጎዳ ዩሱሴምኬ፤ ዩያሮ ኑ ናንጌቴያ ሓይቄቴያ ጎዳ
 ዩሱሴሮኬ። 9 ዓይጎሮ ጌዔቴ ኪሪሰቶሴ ሓይቄ ሓይባ"ፓ ዔቄሢ'
 ሸምፖና ናንጋ ዓሰና ሓይቄቴያ ናንጊና ናንጋ ዓሰኮ ጎዳ ማዓኒኬ።
 10 ሂዳቴ ፔቴ"ይ ሜሌ"ሢ ዑፃ ዓይጎሮ ኮይሱዋ ጎይሢና ዎጋይ? ሃሢ
 ፔቴ"ሢ ባጋሢ ዓይጎሮ ቦሃይ? ኑኡኒ ቢያሢ ያኦሲ' ዎጎ ዎጋ ቤዛ
 ሸኢካንዳኔ፤ 11 ዎይቲ ጌዔቴ ጎዳ፡-

«ታኦኒ ናንጊና ባይቁዋ ያኦሲኬ፤
 ዓሲ ቢያ ታ ቤርታ ጉምዓቲ

ፔ ዳንጎና ታኦኒ ያኦሲ ማዕሢ ማርካዳንዳኔ»
 ጋዔ፤ ጌይንቲ ያኦፒንቴሢሮኬ። 12 ዩያሮ ኑ ፔቴ" ፔቴ"ሢ ኑ ማዶ"
 ዛሎ" ያኦሲ ቤርቶ ሸኢኪ ኬኤዛንዳኔ።

ዓሰም ዲቆ ማዕሢ ኮይሱዋያታሢ

13 ዓካሪ ኑጊዳፓ ፔቴ"ይ ባጋሢዳ ኮይሱዋ ጎይሢና ዎጊያ
 ሃሸ"ንጎ፤ ሓሢ ዓሲ ዲቁሲ ጎማሲጎ ባኦዚ" ማዲሢዳፓ
 ካፒንቶንጎ። 14 ጎዳ ዩሱሴ ኪሪሰቶሴ ዓሲ ታ ማዕቴ ጎይያና
 ሙኡዚዳ ሙይንታኒ ኮይሱዋ ሙኡዚ" ባኦሢ ታ ዔሬሬ፤ ጋዓንቴ
 ፔቴ" ዓሲ ፔቴ" ባኦዚ" «ሙይንታኒ ኮይሱዋ ባኦዚ"ኬ» ጌዲ
 ማላያ ማዕቴ ዩና" ባኬላ ዲዛም ሙይንታኒ ኮይሱዋ ባኦዚ"ኬ።
 15 ሙኡዚ" ዛላና ኔ ዲሻሢ ኔ ማሊሺ ያዩጎያ ማዕቴ ናሹዋና ዲዛና
 ኔ ናንጋያቴዎሴ፤ ዩያሮ ኪሪሰቶሴ ዲዛም ሓይቄ ዓሢ፣ ኔ ሙዓ ሙዖ
 ዛሎ"ና ጎማሲ ባይዚፖ። 16 ዓካሪ ዲንሢም ኮሺ ማዕ ባኮ ሜሌ"
 ዓጎ ቦሃንዳጉዲ ማሂፖቴ። 17 ያኦሲ ካኦቴማ ዓያና ጌኤሺ ዛሎ"ና
 ጴዳ ጸሎ"ዎ፣ ኮሹዋና ዎዛና ማዓንዳኦፓዓቴም ሙኡዚ"ና ዑሺና
 ዛላ ባኦዚ"ቴዎሴ። 18 ዩያ ዲማሲ ዔሪ ኪሪሰቶሴም ማዳ ዓሲ
 ያኦሲ ዎዛጎንዳኔ፤ ዓሲ ቤርቲዳኦ ጋላቲንቴያ ማዓንዳኔ።

19 ዩያሮ ኮሹዎ ጴዳያ፣ ሓሢ ዎሊያ ሴካና ሃንጋና ዶዲሻያ ማዕ
 ባኦዚ" ኑ ማዶም። 20 ሙኡዚ" ዛላና ያኦሲ ማዶ" ኑ ባይዚባኦቴ
 ኮሺኬ፤ ሙኡዚ" ቢያ ሙይንታኒ ኮይሳያኬ፤ ጋዓንቴ ሜሌ" ዓሲ
 ዲቁ ጎማሲጎ ሙኡዚ" ሙዒሢ ዳቢንቴኬ። 21 ዓሲ ዲቁ ዳቢሻ
 ባኦዚ" ማዕቴ ዓሻኪ ሙዒሢንታ ዳጋሢ ዑሺንታ ሃሢ ዩያጉዴ
 ሜሌ" ባኮዎ ሃሺ"ፃ ቃራኬ። 22 ዓካሪ፤ ዩያ ኔኤኮ ጉሙርቁያ ኔኤና

ያኑሲና ሌሊ ዔራያ ማዖንጎ፤ ዓይጎሮ ጌዔቴ «ፒዜኬ» ጌይ ዒ ማዳ ባኮ ዒና" ዒዛኮ «ኔ ዳቤኔ» ጎዑዋ ዓሲ ጋላቴንቴያከ።²³ ሙኡዚ" ዓልቴ ዓልቴ ሙዓ ዓሲ ጋዓንቴ ጉሙርቁሢና ዒ ሙዑዋኣሢ ሮ ያኑሲ ዒዛይዳ ማቶ ሄሊ" ጎንዳኔ፤ ዎይቴ ጌዔቴ ጉሙርቁሢና ማዳንቴባኣ ባኣዚ" ቢያ ጎሜኬ።

15

ዓሲ ዎዛሳኒ ኮይሳያ ማዒያ

1 ኦኡኒ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቁያና ዶዲ ማዔ ዓሳ ጉሙርቁያና ላቤ" ዓሶኮ ላቢ" ያዔሪ ማኣዳ"ያ ማዓንዳኣፓ ዓቴም ኦና ኦ ዎዛሳያ ማዓኒ ኮይሱዋሴ፤² ኦኡኒ ፔቴ" ፔቴ"ሢ ማሌ"ሢ ያኑሲ ጉሙርቁያና ዶዳንዳጉዲ ማሌ" ዓሢ ማኣዳ"ኒ ዒዛ ዎዛሳ ባኣዚ" ኦ ማዶም።³ ዓይጎሮ ጌዔቴ ኪሪሰቶሴ ፔና ዎዛሲባኣሴ፤ ጋዓንቴ «ኔና ጫሽኮና ጫዠ ታና ሄሌ"ኔ» ጌይንቴ ያኣፒንቴሢ ዒዛይዳ ማዔኔ።⁴ ጌኤዠ ማዓኣፓፓ ኦ ዴንቃ ጊቢ" ዳንዳዒያና ዶዲያና ሃጊ ማዓንዳ ዎዛ ኦኡኮ ዓኣያ ኦና ማሃንዳጉዲ ቤርታዲ ያኣፒንቴ ባኣ ቢያ ዔራቶ ኦ ዴንቃንዳጉዲ ኦም ያኣፒንቴኔ።⁵ ዒንሢ ዬሱሰ ኪሪሰቶሴ ጊንዖ ሃንታዘንሢ ማዔሢ ጊቢ" ዳንዳዒሢና ዶዲሢና ዒንጎ፤ ጎዳ ፔቴም ዓያና ዒንሢም ዒንጎንጎ።⁶ ዬይ ኦ ጎዳ ዬሱሰ ኪሪሰቶሴኮ ዓዶ ማዔ ያኣዛሢ * ፔቴ" ዒናና ፔቴ" ዑኡሲና ዒንሢ ዒዛ ቦንቻንዳጉዲ ማሆንጎ።

ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሶም ኬኤዚንቴ ኮዠ ሓይሶ

7 ኪሪሰቶሴ ዒንሢ ቦንቹ ዔኬሢጉዲ ዒንሢያ ዎሊ ያኑሲ ቦንቹም ጌዒ ቦንቹዋቴ።⁸ ሓይ ታ ኬኤዛሢ ቤርታ ኦ ዓዶንሢም ዒንጊንቴ ሃጊ ማዓንዳ ዎዛ" ኩማንዳጉዲና ያኑሲኮዎ ጉሙርቁንቴ፤ ዔርታንዳጉዲ ኪሪሰቶሴ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሶም ማዳያ ማዔኔ ጌይኬ።⁹ ኪሪሰቶሴ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሶም ማዳያ ማዔ ማሌ" ጎይ፤ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ ያኑሲኮ ማኣሪዖ ዛሎ" ጋላታንዳጉዲኬ፤ ዬይያ፡-
«ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሶ ባኣካ" ታ ኔና ጋላታኔ፤
ኔ ሱንዖዎ ዓይኦምና ታ ጋላታኔ»
ጌይንቴ ያኣፒንቴሢጉዲኬ።¹⁰ ሓሢ፡-
«ዒንሢ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ

15:3 ዓይኑ. 69:9። * 15:6 ዓዶ ማዔ ያኣዛሢ ጋዓዙ፡- ዓኮ ጫኣቁዎ ማዓኣፓ ቤርታዲ ያኣፒንቴ ጌሪኮ ሙኡጮና «ዬሱሰ ኪሪሰቶሴኮ ያኣዛሢና ዓዳሢና ጋላቴንቶንጎ» ጋዓኔ። 15:9 2ሳሙ. 22:50፤ ዓይኑ. 18:49።

ጾኑሲ ዶኑሬ ዴሮ"ና ዎላ" ዎዛዲዎቼ»
ጌይንቲ ጻኦፒንቲኔ።

11 ላሚ ሃሣ፡-

«ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ ቢያ ጾኑሲ ጋላቲዎቼ፤
ዴራ"ኣ ቢያ ጾኑሲ ጋላቲዎቼ»

ጌይንቲ ጻኦፒንቲኔ።

12 ዬያጉዲ ዒሲያሴ፡-

«ዴሮ" ቢያ ዐፃ ካኣታዳንዳያ

ዒሴዬ ዜርፃፓ ሾይንታንዳይ፤

ዒዛይዳ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ

ሃጊ ማዓንዳ ዎዛ ጌሣንዳይ»

ጌዔኔ። 13 ዒንሢኮ ሃጊ ማዓንዳ ዎዛ" ዓያኖ ጌኤዢ ዎልቆና
ዲጨ ዲጨ ዓኣዳንዳጉዲ ሃጊ ማዓንዳ ዎዛ ዒንጋ፡ ጎዳ ዒንሢ
ጉሙርቁሢሮ ዎዛና ኮሹሞና ሚርጊሺ ዒንሢሞ ዒንጎም።

ጳውሎሴ ጫርቂሲ ጻኦፒሴ ባኮ

14 ታ ዒሾንሦ! ታ ሚሾንሦ! ሚርጌና ዒንሢ ኮሺ ማዔሢ
ሃሣ ሚርጌና ዒንሢ ዔራያ ማዔሢና ፔቲ" ፔቲ"ሢ ሜሌ"ሢ
ዘራኒ ዳንዳዓያ ማዔሢ ጎኔና ታ ዔራኔ። 15 ፔቲ" ፔቲ" ባኣዚ" ታ
ዒንሢሞ ጳቁሢኒ ኮዒ ሃያ ከኢቶ" ጫርቂ ታ ዒንሢሞ ጻኦፒሢ
ጾኑሲ ታኣም ፔ ኮሹሞና ዒንጌ ጎይያናኔ። 16 ዬይ ኮሹሞ ዒንጊፃ
ታኣም ዒንጊንቲሢ ጾኑሲኮ ኮዢ ሓይሶ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሶም
ቁኤሴ ማዒ ኬኤዚ፤ ዬሱሰ ከሪሰቶሴም ማዳንዳጉዲኬ፤ ዬያሮ
ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ ዓያና ጌኤሺና ጾኑሲም ዲማዴያ ሃሣ ጾኑሲ
ዎዛሳያ ማዓ ጾኑሲም ዒንጎ ባኣዚ" ማዒ ዒንጊንታንዳጉዲ ታ
ማዳኔ። 17 ታኣኒ ዬሱሰ ከሪሰቶሴና ማዒ ጾኑሲም ማዳኒ ዳንዳዒያና
ዖቶርቃኔ። 18 ታኣኒ ዖቶርቃሢ ታ ኬኤዛ ባኮና ማዳ ማዳ" ዛሎ"ና
ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ ጾኑሲም ዓይሢንታንዳጉዲ ከሪሰቶሴ
ማሄሢሮ ሌሊኬ፤ 19 ዬያጉዲ ሃሣ ከሪሰቶሴ ጾኑሲ ዎልቆና
ማዳንታ ዓከ ማዳንታ ዲቃሣ ማዳዎ ዓያኖ ጌኤዢ ዎልቆና ማዳ
ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ ዓይሢንታንዳጉዲ ማሄሢሮ ታ ዖቶርቃኔ፤
ዬያይዲያና ዬራሳላሜይዳፓ ዴንዲ ዔልዎሪቆኔ ሄላ"ንዳኣና ሓንቲ
ሓንቲ ከሪሰቶሴኮ ኮዢ ሓይሶ ታ ኬኤዜኔ።

20 ቢያ ኬሊ" ታ ማላሢ ሜሌ" ዓሲ ቦኣኮልቁያይዳ ማዢሢ
ማዒባኣንቲ ከሪሰቶሴኮ ሱንፃ ዎይዚንቲባኣ ቤሰካ ቢያ ኮዢ ሓይሶ
ኬኤዛኒኬ። 21 ዬያ ታ ማዳሢ፡-

15:10 ላሚ. ዎማ 32፥43። 15:11 ዓይኑ. 117፥1። 15:12 ዒሲ. 11፥10።

«ዒዛ ዛሎ" ከኤዚንጉቲ ቤቁባኣ ዓሳ፥
ዒዛ ዛጋንዳኔ፤

ዒዛ ዛሎ" ዋይዚ ቤቁባኣ ዓሳኣ
ጳቂሢ ዔራንዳኔ»

ጌይንጉ ፃኣፒንጉጌ ጎይዖናኩ።

ጳውሎሴ ሮሜ ዓጮ" ዓኣጳሪ ማሌሢ

22 ሃኖ" ሄላ"ንዳኣና ዒንሢ ኮይላ" ታ ሙካኒ ዳንዳዒባኣሢ ታ ዒንሢም ከኤዜ ጎይዖና ጊኢጊባኣሢሮኩ። 23 ሓሢ ታ ሃካ ዓኣ ማዳ" ኩርሴሢሮ ሃሢ ሚርጌ ለዔፓ ዓርቂ ዒንሢ ዛጋኒ ሚርጌና ታ ኮዓሢሮ፥ 24 ዒሰፔኔ ዓጮ" ታ ዴንዳዖ ዒንሢያ ዒኢና ዛጊ ዓኣጳሪ ማሌኔ። ዒኢካ ዳካ" ዒንሢና ዋላ" ታ ዴዔሰካፓ ጎይዖ ታ ዓኣጳንዳጉዲ ታኣም ኮይላ ማኣዶ ዒንሢ ማኣዳ"ንዳሢ ታ ጉሙርቃ። 25 ሓሢ ጋዓንጉ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቃ ዓሰም ዒንጊንታ፥ ማኣዶ ሚኢሾ ዔኪ ዩሩሳላሜ ታ ዴንዳኔ፤ 26 ዓይጎሮ ጌዔቴ ሜቄደኒያና ዓካይያ ጌይንታ ዓጮ"ይዳ ዓኣ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቃ ዓሳ ዩሩሳላሜይዳ ዓኣ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቃ ዓሰ ባኣካ" ዓኣ ማንቆ ዓሰም ሚኢሾ ማኣዶ ዳካኒ ማሌሢሮኩ። 27 ሓያ ማኣዳሢ ዔያታ ፔ ማሌሢና ዒንጌሢ" ዔያቶ ኮይሳያ ማዔምኩ፤ ዋይቴ ጌዔቴ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ ዓይሁዴ ዓሰና ዋላ" ዓያኖ ዓንጅ ዴንቃያ ማዔሢሮ ዓይሁዴ ማዒባኣ ዓሳ ሳዖ ዓንጅ ዒንጊ ዓይሁዴ ዓሰ ማኣዳ"ኒ ኮይሳሢሮኩ። 28 ዩያሮ ሃያ፥ ቡኩሶና ማኣዳሢ ሚኢሾ ዩሩሳላሜ ዔኪ ዓኣጳ ታ ዒንጌሢኮ ጊንፃ ዒሰፔኔ ዓጮ" ዴንዳዖ ዒንሢ ዩማና ታ ዛጋንዳኔ። 29 ዒንሢ ኮይላ" ታ ሙካኣና ኪሪሰቶሴ ዛሎ"ና ማዓ ዓንጅ ሚርጌና ታ ዒንሢም ዔኪ ሙካንዳሢ ጉሙርቃ።

30 ታ ዒሾንሦ! ታ ሚሾንሦ! ታ ዛሎ" ታኣና ዋላ" ደዲ ያኦሲ ሺኢጳሢና ታና ዒንሢ ማኣዳ"ንዳጉዲ ኑ ጎዳሢ ዩሱሰ ኪሪሰቶሴና ዓያኖ ጌኢኮናኮ ናሹሞና ታ ዒንሢ ሺኢቃ። 31 ዒንሢ ታኣም ሺኢቃንዳሢ" ዩሁዳ ዓጮ"ይዳ ዓኣ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቁዋ ዓሰይዳፓ ያኦሲ ታና ካፓንዳጉዲና ዩሩሳላሜይዳ ታ ማዳንዳ ማዳ" ኪሪሰቶሴ ጉሙርቃ ዓሰ ዋዛሳንዳጉዲኩ። 32 ሓሢ ያዲ ማዔሢኮ ጊንፃ ያኦሲ ማሌሢ ማዔም ዒንሢ ኮይላ" ታ ዋዛና ዩዒ፥ ዒንሢና ዋላ" ዴዒ ሃውሻንዳጉዲኩ። 33 ኮሹሞ ዒንጋ፥ ያኦዛሢ ዒንሢ ቢያሢና ዋላ" ማዖንጎ፤ ዓኣሜን።

16

ጳውሎስ ዳኬ ሳራሢያ

1 ኪንክሪያ ካታሞይዳ ዓኣ ሺኢጲያ ማኣራ ማዳ ኑ ሚሼሎ ፔበኔ ዛሎ" ታ ዒንሢ ሺኢቃኔ፤ 2 ዒዛ ታናንታ ሜሌ" ሚርጌ ዓሲ ማኣዳ"ያ ማዒሢሮ ጾኦሲ ዓሲ ሾኦቹንሢ ኮይሳ ጎይጾና ጎዳ ሱንጾና ሾኦቹንሢ ዔኪ ዒዛም ኮይሳ ባኮና ቢያ ዒንሢ ዒዛ ማኣዳ"ንዳጉዲ ታ ዒንሢ ሺኢቃኔ።

3 ዬሱስ ኪሪሰቶስም ማዲያና ታኣና ዋላ" ፔቴ" ማዒ፥ ጲርሰቂላና ዓቂላናም «ኮሺዳ?» ጌዔኔ ጎውዋቴ፤ 4 ዔያታ ታ ዛሎ"ሮ ሓይቃኒያ ጌዔ ዓሲኬ፤ ዬያሮ ቢያ ዋዴ ታ ዔያቶም «ጾኦሲ ዒንጎም» ጋዓኔ፤ ዬያ ታ ሌሊቱዋንቲ ዓይሁዴ ማዒባኣ ኪሪሰቶስ ጉሙርቃ ሺኢጲያ ማኣሮ ዓሳኣ ጋዓኔ። 5 ሓሣ ዔያቶ ማኣሮይዳ ሺኢቃኒ ቡካ፥ ኪሪሰቶስ ጉሙርቃ ዓሰም፤ ዒሲያ ዓጮ"ይዳፓ ቢርታዲ ኪሪሰቶስ ጉሙርቂያ፥ ታ ዒዛ ናሽካ ዔፖኖቶስም «ኮሺዳ?» ጋዓኔ፤ ጎውዋቴ። 6 ዒንሢም ሚርጌና ላቤ" ማይራሞማኣ «ኮሺዳ?» ጌዔኔ፤ ጎውዋቴ። 7 ሃሣ ታኣና ዋላ" ቱኡቴዘንሢንታ ጾኦሲ ማዲ"ም ዳኪንቲዘንሢ ባኣካ" ዔርቲያ ዓይሁዴ ማዒ፥ ታ ዒጊኖንሢ፥ ዓንዲሮኒቆስና ዩኒያሲናም «ኮሺዳ?» ጎውዋቴ። ዔያታ ኪሪሰቶስ ጉሙርቂያና ታና ቢራያኬ።

8 ጎዳ ሱንጾና ታ ናሽካ ዓንፒሊያቶስማኣ «ኮሺዳ?» ጌዔኔ፤ ጎውዋቴ። 9 ኪሪሰቶስ ማዲ" ማዲያና ኦኡና ዋላ" ፔቴ" ማዒ፥ ዑርባኖሲና ታኣኒ ናሽካ፥ ዒሰፃኩሲናም «ኮሺዳ?» ጋዓኔ፤ ጎውዋቴ። 10 ኪሪሰቶስ ዒ ጉሙርቃሢ ዛጊንቲ ዔርቲያም «ጎኔኬ» ጌይንቲ፥ ዓፒሊሴም ሃሣ ዓርፃቡሎስ ማኣሮ ዓሰፓ ማዒዘንሢማ «ኮሺዳ?» ጌዔኔ፤ ጎውዋቴ። 11 ዓይሁዴ ዓሲ ማዒ፥ ታ ዒጊናሢ ሄርዲዮኔም፤ ሃሣ ጎዳ ጉሙርቃ ናርሴሴ ማኣሮ ዓሰማኣ «ኮሺዳ?» ጌዔኔ፤ ጎውዋቴ።

12 ጎዳ ማዲ" ማዲ ላባ" ቲሩፓይኖና ቲሩፖሶ ጌይንታ ላኣሎንሢም፤ ሓሣ ሚርጌና ላቢ" ማዲ፥ ኪሪሰቶስ ሱ"ንጾና ታ ናሽካ ፒሪሲሳ ጎጾዜሎም «ኮሺዳ?» ጌዔኔ፤ ጎውዋቴ። 13 ጎዳ ማዲ" ማዲያና ዔርቲ ሩፖሴም ሓሣ ታና ፔናጉዲ ማሢ ናሽካ ዒዛኮ ዒንደማኣ «ኮሺዳ?» ጌዔኔ፤ ጎውዋቴ። 14 ዓሰኪራቶሴና ፒሊጎንጾናም፥ ሄርሜሴም፥ ፓትሮባሴም፥ ሄርማሴም ሓሣ ዔያቶና ዋላ" ዓኣ ኪሪሰቶስ ጉሙርቃ ዒሾንሢንታ ሚሾንሢታም

16:3 ዳኪ. ማዲ" 18:2። 16:13 ማር. 15:21።

«ኮሺዳ?» ጌዔኔ፤ ጎውዋቱ። 15 ፒሎጎሴም፣ ዩሊያም፣ ኔሪያና ዒዛኮ ጌሮናም ሓሣ ያሎምሴና ዒዛና ዋላ" ዓኣ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቃዞንሣም ቢያ «ኮሺዳ?» ጌዔኔ፤ ጎውዋቱ።

16 ዋሊኮ ጌርሲንሣጉዲ፣ ናሹሞና ዋሊ ሄርቂ ዔኤሊ"ንቱዋቱ። ኪሪሰቶሴ ጉሙርቃ ሺኢጲያ ማኦር ዓሳ ቢያ ዒንሣ «ኮሺዳ?» ጋዓኔ።

ጳውሎሴኮ ጋፒንያ ዘር"

17 ታ ዒሾንሣ! ታ ሚሾንሣ! ዒንሣኮ ባኣካ" ዒንሣ ዲማሳያና ዒንሣ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቂያና ደዲዋጉዲ ማሃ ዓሶይዳፓ ዒንሣና ካቸዋቱ፤ ዒንሣ ዋይዚ ዔኤ ዔራቶ" ዔያታ ዒፃያ ማዔሣረ ዔያቶይዳፓ ደማዲዋቱ። 18 ዬያጉዴ ዓሳ ፔኤኮ ፑርቶ ማሊያ ኩንሣያኬ፤ ኑ ጎዳሣ ኪሪሰቶሴም ማዲያቱዋሴ፤ ዔያታ ኮሺ ጌሰታያ ማሊ፣ ጌሺሣ ሓይሴና ዒና" ዒሎ" ማዔ፣ ኮዦ ዓሶ ጌሻኔ።

19 ዒንሣ ኮዦ ሓይሶ ዋይዚ ዔኤ ዓይሣንታያ ማዔሣ ዓሳ ቢያ ዔራሣረ ታና ኮሺ" ዋዛሳኔ። ጋዓንቱ ኮሺ ባኣዚ"ም ጨንጫ፤ ፑርታ ባኣዚ"ም ጋዓንቱ ዔኤቢ ዔራዋ ዓሲ ዒንሣ ማዓንዳጉዲ ታ ኮዔኔ።

20 ዒንሣ ዬያይዴቱ ኮሹሞ ዒንጋ ያኣዛሣ ፃላሄ ዒንሣኮ ቶኮ ዴማ ዓገ ሄርቂ ዳኣፃንዳኔ።

ጎዳ ዬሱሰ ኪሪሰቶሴኮ ኮሹሞ ዒንገፃ ዒንሣና ማዖንጎ።

21 ታኣና ዋላ" ማዲ ዒሞቱዋሴንታ ኑ ዜርዖ፣ ዓይሁዴ ማዔ፣ ሉቁዮሴንታ ዒያሱኔንታ ዬያጉዲ ሃሣ ሶሰጳዒርሴያ «ኮሺዳ?» ዒንሣ ጋዓኔ።

22 ሓያ ኪኢቶ" ፃኣፓሣ፣ ታኣኒ ፃፃሪዮሴያ ጎዳ ሱንፆና ዒንሣ «ኮሺዳ?» ጋዓኔ።

23 ታና ሃሣ ሾኦቹንሣሣና ሃይካ ዓኣ ኪሪሰቶሴ ጉሙርቃ ዓሶዋ ፔ ማኦርይዳ ቡኪ ሺኢቃንዳጉዲ ማሃ፣ ጋይዮሴንታ ሃኖ" ካታሜሎኮ ሚኢሾ ዓርቃያ ማዔ፣ ዔራሰፃሴንታ ኑ ዒሻሣ ቁዋርዖሴንታ ዒንሣ «ኮሺዳ?» ጋዓኔ። 24 ጎዳ ዬሱሰ ኪሪሰቶሴኮ ኮሹሞ ዒንገፃ ዒንሣ ቢያሣም ማዖንጎ፤ ዓኣሚን።

ጳውሎሴኮ ጋላቶ" ሺኢጲያ

25 ዓካሪ ያኦሲም ጋላታ ሄሎንጎ! ሚርጌ ለዔ ዓኣሺንቲ ዓኣያ ሃሣ ታኣኒ ዬሱሰ ኪሪሰቶሴ ዛሎ" ኬኤዛ፣ ኮዦ ሓይሶና ፔጋጴ ጎኑሞና ደዲ ዒንሣ ዔቃንዳጉዲ ያኦሲ ዒንሣ ማሃኒ ዳንዳዓኔ። 26 ሓሣ ጋዓንቱ ዬይ ጎኑማ ያኦሲ ማሊያ ኬኤዛ ዓሶ ማፃኣፖ ዛሎ"ና ፔጋጴ

16:21 ዳኪ. ማዲ" 16:1። 16:23 ዳኪ. ማዲ" 19:29፤ 1ቆር. 1:14፤ 2ፃሞ. 4:20።

ጴጥሮስ፤ ቢያሁ ጉሙርቂ ዓይሁንታንዳጉዲ ናንገና ናንጋ ያኦዛሁ
 ዓይሁም ዳሬ ቢያ ዔራንዳጉዲ ዩይ ማዲንቴኔ፤
 27 ዓዚ ሌሊ ዔራ ማዔ፥ ፔቴ" ያኦዛሁም ዩሱስ ኪሪስቶስ
 ዛሎ"ና ናንገና ቦንቾ ማዖንጎ! ዓኣሜን።

ጌጌዥ ማግኔግ

**The Holy Bible in the Maale language of Ethiopia,
using Ethiopic script**

copyright © 2015 The Word for the World International and The Bible Society of Ethiopia

Language: Maale

Translation by: The Word for the World

Contributor: Bible Society of Ethiopia

Maale New Testament

by Bible Society of Ethiopia.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

bbcfb90a-3ae3-5452-983d-6c4c02375929